

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXX Kovas - March 14, 1985 Nr.11

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Deryboms prasidėjus Koks bus sovietų atsakymas?

Vytautas Meškauskas

Kovo 12 d. Zenevoje turėjo prasidėti JAV-Sovietų Sąjungos pasitarimai apie atominio karo grėsmės sumažinimą. Iki šiol nuo atominio karo sulaukė faktas, kad jis greičiausiai pasibaigtų abiejų super-valstybių sunaikinimu. Tačiau ilgainiui tas teroro balansas, kuris pradžioje buvo palinkęs JAV naudai, pradėjo krypti sovietų naudai. Teoriškai, jie galėtų pirmu smūgiu sunaikinti JAV žemėje laikomas raketas ir pasiūlyti taiką, grąšindami antru smūgiu sunaikinti viską, kas dar liko po pirmo smūgio. Tuo tarpu amerikiečiai galėtų šiaip taip atsikirsti tik už pirmą smūgį.

Zinia, kaip mes jau ne kartą nurodėm šioje vietoje, vien turimų bombų, prieš jas kitų ginklų santykis, dar gali ne-

nulemti karo rezultatų. Chruščiovas drįso įsistiprinti Kuboje, nepaisant tada buvusios JAV atominės persvaros, tačiau aplamai imant kiekvienas atsargus, nenoris per daug rizikuoti valdovas nepuola stipresnio priešo. Atsiminkime japonus. Jie pirmu smūgiu paskandino didelę JAV laivyno dalį, bet kartu pažadino technologinį milžiną, kuris juos galų gale nugalėjo ir paskandino jiems savo valią.

Kažko panašaus norėtųsi patirti ir dabar. JAV prezidentas pradėjo kalbėti apie būdus atsigrąžinti nuo atsikrendančių raketų. Toks labai humaniškas sumanymas - raketos gali būti sunaikintos erdvėje jų užtaisams visai nesprogus - susilaukė nemažai kritikos šiame krašte. Girdi, visų atsikren-

dančių raketų vistiek nesunaikinsi ir kelių jų pakaks padaryti nepakeliamų nuostolių. Bet blogiausia -- ir sovietai bus paskatinti ieškoti būdų sunaikinti amerikiečių raketas, kartu padidinti į JAV nutaikyto savo raketų skaičių. Žodžiu, geriausiu atveju rezultatas bus toks pat, tačiau privers abi šalis dar daugiau skirti lėšų apsiginklavimo reikalingam, mažinant išlaidas kitiems reikalingam, skirtiems pragyvenimo lygio pakėlimui.

Tokios perspektyvos sukėlė nemažas diskusijas. Daug laikraščių, pvz. pereitos savaitės TIME, joms skyrė savo pagrindinius straipsnius, o NY Times davė 6 labai išsamius straipsnius apie visus problemos aspektus, parašytus atskirų autorių.

Išvada iš visos, kol kas pasirodžiusios laikraščiuose tuo reikalu medžiagos yra tokia, kad apsigynimo galimybės nuo pakylančių ir atlekiančių raketų yra didesnės negu anksčiau prileista; kad prezidento

Reagano strateginio apsigynimo iniciatyva privertė sovietus grįžti prie derybų stalo ir kad, žinoma, labai daug priklausys nuo jų atsakymo. Girdi, nors techniniai jie yra atsilikę, tačiau ne tiek, kad negalėtų imtis priemonių, neleidžiančių amerikiečiams būti visai ramiems.

Koks iš tikro bus sovietų atsakymas? Dėl vieno galime būti, atrodo, tikri - jis greitai nepaaiškės! Zinia, jie sustiprins visus tyrinėjimus visai vis-

(Nukelta į 2 psl.)

VIRŠUJE: Lietuvos nepriklausomybės minėjime New Yorke vasario 17 d., Kultūros Židinyje garbės svečiai ir rengėjai. Iš kairės: LB New Yorko apyg. pirm. A. Vakselis, miesto pareigūnas F. Schmidt, Eglė Žilionytė, N. Y. miesto tarybos narys W. Ward, A. Marcelinas, minėjimo pirm. V. Steponis, Lietuvos generalinis konsulas A. Simutis, S. Cohen, dr. M. Žukauskienė, vyskupas Paulius Baltakis, OFM, N. Y. valstijos senatorius M. Knorr ir pagrindinis kalbėtojas ALT S-gos pirm. dr. L. Kriaučeliūnas iš Chicagos.

L. Tamošaičio nuotr.

VASARIO 16 ŠVENTĖ TORONTE

J. Varčius

Lietuvos nepriklausomybės minėjimas Toronte pradėtas 1985 m. vasario 15 d., penktadienį. Prisikėlimo parapijos salėje kitataučių priėmimu, kuriems KLB krašto valdyba surengė jaukų pobūvį su vaišėmis ir menine programa. Priėmimo vakarui vadovavo KLB krašto valdybos visuomeninės komisijos pirm. J. Kuraitė-Lasienė, kuri supažindino dalyvius su dalyvaujančiais garbingais svečiais: JAV konsulai Ward ir Tremblay su žmonomis, Latvijos konsulas dr. E. Upenieks, Lietuvos konsulas dr. J. Žmuidzinas su žmona, Kanados federacinės, Ontario provincijos ir Toronto miesto atstovai. Taip pat dalyvavo ir etninių grupių atstovai: estų, latvių, lenkų, gudų, ukrainiečių ir vengrų.

Pagrindinę kalbą pasakė Ontario parlamento narys V. Shymko, perskaitęs Ontario valdžios raštą, skelbiant, vasario 16 Lietuvos nepriklausomybės diena. Meninę programą atliko "Gintaro" ansamblio mergaičių dainos vienetas, vadovaujamas G. Paulionienės ir tartinamas sol. R. Paulionio, instrumentalistų, akompanuojant muz. J. Govėdui.

Vasario 16 d., šeštadienį, 12 val. Toronto miesto rotušės aikštėje įvyko Lietuvos vėliavos pakėlimo iškilmės. Čia susirinko apie 200 lietuvių ir Maironio mokyklos vyresnieji mokiniai. Įžanginį iškilmių žodį tarė KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. Vaičiūnas ir po jo kalbėjo Ontario parlamento narys T. Ruprecht. Visiems giedant himną suplevėsavo Lietuvos vėliava ir paliko ten ant aukšto stiebo iki vasario 21 d., primindama praeiviams, kad Lietuva dar yra gyva.

Vasario 17 d., sekmadienį, vyko pagrindinės iškilmės. Evangelikų ir katalikų šventovėse buvo laikomos iškilmingos pamaldos, dalyvavo gausingai parapijiečiai ir organizacijų vėliavos. Lietuviškas radijo pusvalandis transliavo atitinkamą minėjimo programą, kuriai vadovavo V. Si-

(Nukelta į 4 psl.)

Skirstant dovanas Dirvos rėmėjams... Iš kairės Vilties draugijos pirm. dr. D. Degėsys, vicepirm. A. Laikūnas ir prie "laimės šulinio" traukia laiminguosius Vl. Blinstrubas ir A. Jonaitienė.

J. Velykio nuotr.

SAVAITINĖ POLITIJOS Apšvalga

Nepopuliarūs žygiai, kurių atidėti jau nebegalima.

- Farmeriai ir automobiliai.

JAV prezidentai per savo antrą kadenciją turi griebtis žygių, kurie pirmoje galėjo pakenkti perrinkimo šansams ir todėl buvo atidėti. Už tat tik dabar pradėta rimtai kalbėti apie biudžeto deficito sumažinimą, mokesčių reformą ir kitus permąstymus reikalingus dalykus. Dauguma jų, nors kraštui ilgainiui būtini ir naudingi, nėra populiarūs, nes vienam ar kitam gyventojui sluoksniui nutraukia iki šiol turėtas privilegijas, kas kai kada sukelia reikalui visai neproporcingą triksmą.

Štai jau ketelį savaitę kasdien per TV matome iš varžytinių parduodamus ūkius, o paskutinėm dienom prie jų prisideda automobilių darbininkų skundai dėl atšaukimo kvotų importuotiems iš Japonijos automobiliams.

Aišku, kad gaila netekusių darbo ir nuosavybės žmonių, bet antra vertus laisvame ūkyje kiekvienas turi kiek rizikuoti, o valstybė pakankamai turtinga, kad nelaimingiams galėtų padėti pergyventi savo nepasisekimus. Blogiau, kai norint padėti nelaimingiesiems, padedama visam luomui.

Kodėl kai kurie ūkininkai atsidūrė bėdoje? Dėl to, kad

Deryboms prasidėjus...

(Atkelta iš 1 psl.)

ties, ar bus kaip nors susitarta ar ne. Tam jiems reikia laiko, todėl galutinį atsakymą jie nudels galimai ilgiau, tuo tarpu stengdamiesi prieš pašaipiai vadinamą Reagano 'žvaigždžių karą' sumobilizuoti Amerikos ir Vakarų Europos viešąją nuomonę. Tam tikslui visai neseniai Gromyko ne tik apsilankė Romoje, bet užsuko ir į Vatikaną. Tai yra ginklas, kuris yra prieinamas tik sovietams. 'Viešosios nuomonės' Sovietijoje nėra. Jos gyventojai daro kas jiems įsakyta ir taip verčiami galvoti. Tuo tarpu čia idėja už taiką bet kuria kaina nėra palaidota. Už ją pasigirsta balsų šiame krašte, Europoje - ir net Naujoji Zelandija atsisakė įsileisti amerikiečių laivą, tariamai su atominiais ginklais, nors tik JAV galybė jai leidžia ramiai gyventi. Už tat reikia laukti užmaskuotos sovietinės propagandos sustiprėjimo.

Laimei ir toje srityje jie neturėtų absoliučios persvaros. Susitarti su jais nebūtų sunku, jei jie būtų žmonės kaip visi kiti. Tuo daug amerikiečių ir europiečių vis dar nori tikėti, nors paskutiniuoju laiku vis daugiau girdisi priešingų įrodymų ir pažiūrų. Tai jau jaučiasi masinėje spaudoje ir televizijos net pramoginėse programose. Sovietai jau retai gaus gerų žmonių roles.

skaičiaus, jog infliacijai siaučiant geriausia ne tik investuoti, bet dar ir pasiskolinti investicijoms į žemę. Produktų kainoms kritus, jie jau negali išsiversti ir mokėti užtrauktų paskolų labai aukštais nuosimčiais. Nuo to daugiausiai nukentėjo tik javus auginantieji vidutiniai ūkiai. Skaičiuojama, kad apie 10% jų jau negali mokėti paskolų.

Tuo laiku, kai jie prašo valdžios pagalbos, pati valdžia ieško būdų kaip sumažinti savo išlaidas. Nepaisant to, kongresas svarsto priemones kaip padėti ne tik daugiausia nukentėjusiems, bet visam žemės ūkiui. Tai padės visų pirma bankams, kurie mažiausiai nukentėjo, ir kitiems fermeriams, kurie gali išsiversti be pagalbos.

Bet kodėl ja nepasinaudoti, jei galima -- kas gali valstybės išduoti kaštuoti 20 milijonų dolerių. Tai tipiška 'amerikoniška tragedija'. Norint padėti tiems, kurie būtinai reikalingi pagalbos, padedama visai klasei žmonių, galinčių gerai išsiversti ir be pagalbos. Bet pabandyk juos išskirti...

Cia prisideda ir partinės politikos išskaidavimai. Demokratai, žinoma, aiškinasi nori padėti, turėdami galvoje sekančių metų kongreso rinkimus. Ir respublikonai nenori atsilikti. Iš tikro, tačiau, jei valstybė turi padėti žemės ūkiui, kaip ji gali atsisakyti ir nuo kitų pramonės šakų remimo?

Pagal tą principą iki š.m. kovo 31 d. padėta ir automobilių pramonei, kuri, turėdama monopolį savo krašto rinkoje, ilgainiui - galima sakyti - visai ištvirkė. Jos darbininkai gauna beveik dvigubai daugiau kaip kitų pramonės šakų darbininkai už panašų darbą, bet jos gaminiai savo kokybe negalėjo lygintis su užsieniečių gaminiais. Dėl to kai kuriuos bendrovės - kaip Chrysler - atsidūrė bankroto angijoje. Kad apsaugoti jas nuo konkurencijos, susitarta su japonais sumažinti jų gaminių įvežimą.

Dėl to tačiau japonai neturėjo jokio nuostolio, nes jų gaminių kaina pakilo tiek, kad jie gavo tiek pat pinigų, kaip anksčiau už daugiau parduotų automobilių. Amerikos automobilių pramonė atsigavo, bet vartotojai turėjo mokėti po

\$650 daugiau už savo gamybos automobilius ir beveik \$1,300 daugiau už japoniškus. Japonai, be to, stengėsi įvežti daugiau savo brangesnių automobilių, kuriuos vartotojai turėjo nori-nenori nupirkti, nes trūko pigesnių, kuriuos japonai sugeba pagaminti daug pigiau negu amerikiečiai.

Prezidentas Reaganas ir jo patarėjai jau seniai buvo nusistatę prieš tą tvarką, bet apie jos panaikinimą paskelbė tik kovo 1 d., kada pranešė japonams, kad jie neturi laikytis savanoriškos kvotos, kuri siekė 1.85 mil. vienetų, t.y. kiek mažiau negu 20% JAV rinkos.

Auto darbininkų unija skaičiuoja, kad dėl to apie 200,000 darbininkų neteks darbo, tačiau apamai imant iš laisvos pasaulinės prekybos JAV tik laimi. Atsiranda milijonai naujų darbų. Tai įrodo ir dolerio stiprumas. Jis aukščiau vertinamas už kitas valiutas visų pirma dėl JAV ūkinio stiprumo.

...

Paskutinėmis žiniomis ... pereitą antradienį Atstovų Rūmai 255 balsais prieš 188 nubalsavo duoti pagalbą bankams, kad sumažintų nuosimčius už paskolas ūkininkams. Taip buvo įrašyta į įstatymą, numatantį duoti 175 milijonų vertės pagalbą žemės ūkio produktams badaujančiai Afrikai. Prezidentas Reaganas yra nusistatęs prieš to įstatymo pagalbos dalį, nes ji pareikalautų 8 bil. dolerių iš valstybės iždo, nors demokratai aiškina, kad gal užtektų mažiau. Kadangi jis negali vetuoti tik įstatymo dalį, jis turės vetuoti visą įstatymą, t.y. ir skubiai reikalingą pagalbą Afrikai. Jei, kaip laukiama, prezidentas vetuos tą įstatymą, kongresas nei vienoose rūmuose negalės surinkti 2/3 visų balsų, reikalingų prezidento veto panaikinimui.

Pagal kongreso priimtą įstatymą, jei bankas sutiks sumažinti nuosimčius už paskolas ūkininkams dviem nuosimčiais, kitus du nuosimčius jam sumokėtų valdžia. Tokiu būdu viso labo būtų sumažinta 4 nuosimčiais.

...

Keista, bet japonų kvotos panaikinimas, apie kurį kalbėjome aukščiau, nepatinka

Iš kitos pusės

Danutė Baltutytė, Vasario 16 gimnazijos 'laisva klausytoja', P. LIETUVIO vasario Nr. ginčijasi su NAUJIENŲ Sviloniu dėl tos gimnazijos auklėtinių TĖVIŠKĖS draugijos organizuojamų ir apmokamų ekskursijų į Lietuvą. Girdi:

"... jaunimas nėra akli kačiukai ir bereikalingai p. A. Svilonis rūpinasi jų sukomunistėjimu. Aš patį grįžau iš Lietuvos dar tvirtesnė ir įsitikinusi kad Lietuva yra pavergta, okupuota rusų... kodėl neišnaudoti progos pamatyti Lietuvą ir pabusti iš to mūsų keturiasdešimt metų besitęsiančio sapno (apie Lietuvą — vm)?"

"... Gimnazija gauna knygų iš Lietuvos. Bet tai mums didžiulė nauda. Mes privalome eiti kartu su Lietuva... Neverkime dėl okupuotos Lietuvos, bet žvelgime realiai į jos padėtį. Kovokime ne su Lietuvos lietuviais, bet su jos okupantais."

Kaip ji 'kovoja' su okupantais, Danutė konkrečiai nepasako. Greičiausiai ekonominiai, išnaudodama jų pakvietimą. Bet jei taip, ar nelogiška pagalvoti apie vaikų siuntimą ne į Vasario 16 gimnaziją, bet stačiai į Lietuvą 'kovoti' su okupantais t. y. pasinaudoti nemokamu mokslu, pragyvenimu ir vaisėmis?

Iš kitos pusės žiūrint, galima suprasti, kad ryšiai su okupuotu kraštu yra reikalingi lietuvių bei užsienioose prailginti atskiriems žmonėms profesionaliniais sumetimais, vėl kitiems asmeniškais. Neaišku darosi, kai pradedama aiškinti, kad tie ryšiai, pasinaudojimas apskaičiuotu okupanto vaišingumu, faktinai yra kova su juo, kurią veda PLB. Jos organas ne tik spausdina kažkokios panelės laišką kad turime 'eiti kartu su Lietuva', bet ir praneša, kad PLB valdyba gruodžio mėn. pasiuntė specialią (kuo ji skiriasi nuo paprastos? — vm) telegramą Valstybės sekretoriui 'nurodymą dėl ko negalima deportuoti nei į Sovietų Sąjungą, nei į jos okupuotus kraštus'. Kadangi į telegramą nebuvo atkreiptas ne tik specialus, bet ir paprasčiausias dėmesys, to pačio Nr. įžanginiame str. tai vadinama skaudžiausiu smūgiu visai tautai per visus okupacijos metus. Išvada, kad negalime apsiginti nuo okupanto persekiojimo ir čia, Amerikoje. Kitaip sakant, nėra kito kelio kaip eiti tik 'kartu su Lietuva'. Ar reikia dar geresnio reorgų veiklos pateisinimo?

Negalint įrodyti savo teisingumo logika paprastai griebiamasi nešvankaus asmeniškumo. Taip buvo ir ši kartą: Aiškina ta pati panelė:

"Teisingai Br. Nainys, Pasaulio lietuvių redaktorius rašė: '... gimnazijos vadovybė neturi tikslo ugdyti šventus kazimierus'. O ir p. Svilonis (jei yra vedęs) tikiuos su savo gyvenimo drauge nesusipažino bažnyčioje."

Redaktorius, kaip ir jo korespondentė, apsimetęs, ką tik gimusių, prirašė:

"Nežinome mes Svilonio asmenišką gyvenimo... tačiau tose pačiose Naujienose buvo paskelbta, kad... Svilonio slapyvardžiu pasirašytų straipsnių autorius yra Marquett Parko lietuvių parapijos vikaras kan. Vaclovas Zakarauskas. Tas pats vadinamų reorgų dvasios vadas, Čikagos lietuvių populiariai Ayatola vadinamas katalikų kunigas... Gal už reorgišką veiklą jam kas nors ir popiežiaus medalį veža."

Pakartojau, visos citatos yra iš pasaulio lietuvių oficiozo. O tempora, o mores!

vm

didiesiems japonų automobilių gamintojams - Toyoto, Nison, Honda - nes jie galėjo savo gaminius parduoti daug aukštesnėm kainom. Jie ir toliau norėtų į JAV įgabenti mažesnius, bet brangesnių automobilių kiekius. JAV vartotojų naudai, kai kurios iki šiol palyginti mažai importavusios

savo gaminių automobilių firmos - kaip Mutsubishi, Suzuki ir Isuzu - nori į JAV įgabenti daugiau savo gaminių mažesnėmis kainomis, kas eventualiai galėtų numušti ir kitų kainas.

TRUCK OWNER OPERATORS
with tandem axle tractors, for midwest operation, loaded/empty mileage paid, 1-800-358-2617 out of state; 1-419-241-2663 Toledo, ask for Marv Austin

OWNER/OPERATORS

WE NEED POWER UNITS — COMPANY OWNED TRAILERS. MUST MEET DOT & OUR OWN DRIVER QUALIFICATIONS. GUARANTEED 80 C. PER MILE LOADED & EMTY MILES.

VAN OR MACHINERY DIVISION
HUSBAND & WIFE TEAM
WELCOME

CALL COLLECT

201-896-1616

FREDERICK TRANSPORT
LYNDHURST, N. J. 07071

(10-10)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Cia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerijų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

ČIURLIONIO ANSAMBLIUI 45 METAI

Antrajam pasauliniam karui įsiliepsnojant, Lietuvos tragedijos fone 1940 m. sausio 15 kompozitorius Alfonsas Mikulskis įkūrė Vilniuje L. T. M. Čiurlionio ansamblį, kuris be pertraukos, be lūžio jau 45 metus dainuoja savo tautos dainas svetur, garsindamas jas dainiaus Maironio žodžiais "po šalis plačiausias". Deja, keturiasdešimt penktojo gimtadienio iškilmės ir koncertas įvyks be Čiurlionio ansamblio įkūrėjo, be lietuviškojo vaidilos a. † A. Alfonsa Mikulskio.

Jau prieš daug amžių žmogus išmoko įskelti ugnį. Kai jis mirė, ugnies paslaptį žinojo kiti. Taip keitėsi ugniakurų sargybos, ir ugnis išliko gyva amžiams. Išliko gyva ir Čiurlioniečių daina. Ir skambės ji galingai, vaidilos įkvėpta, kol dainininkų gretose degs

APAČIOJE: Čiurlionio ansamblis Vilniuje 1941 m. su dirigentu Alfonsu Mikulskiu ir ansamblio valdybos pirmininku Edvardu Karnėnu.

meilė ir ryžtas išlaikyti liepsną žaizdre.

Čiurlionio ansamblis gimtosios žemės šilimą ir meilę patyrė tik ketverius metus, nuo 1940 metų pradžios iki 1944 vasaros. Keturiasdešimt vienerius metus ansamblis keliavo svetimomis žemėmis. Keitėsi dainininkai, o Čiurlionio ansamblio dainos ugniakurą atėjo kurstyti naujas dirigentas ir nauji dainininkai. Bus rašomi šio garbingo lietuvių tautinio meno ansamblio nauji istorijos lapai. Todėl visi bendrai gyvenkime stipriai viltimi, kad Čiurlionio ansamblis dainuos ir garsins lietuvių muzikinę kūrybą iki tol, kol sugrįš į savo gimtąjį Vilnių.

Keturiasdešimt penktojo gimtadienio proga sveikiname Čiurlionio ansamblį, jo vyriausiąją narę kanklių vadovę Oną Mikulskienę, dirigentą Rytą Babicką, pirmininką Vladą Plečkaitį, dainininkes, dainininkus ir kanklininkes. Te nesudreba jūsų širdys prie dainos ugniakuro, tegu jūsų sukaustuviniai metai būna skaid-

Lietuvių Bendruomenės Tarybos (3) rinkimų belaukiant Dr. Antanas Butkus

BENDRUOMENINIAI PRINCIPAI

1. JAV Lietuvių Bendruomenės veikla remiasi Lietuvių Charta;

2. LB yra atvira visiems lietuviams: joje dirbama laisvoriai ir patrauklioje veiklos atmosferoje.

3. Bendruomenė tvarkosi demokratiniais principais: jos Taryba ir Valdyba nesistengia valdyti nei užvaldyti, bet tartis ir susitarti.

4. LB-nei yra svarbus kiekvienas lietuvis, tad gerbiama jo valia ir sudaromos sąlygos bei proga pasireikšti ir kitaip galvojantiems lietuviams.

BENDRUOMENĖS VEIKLA

1. Ilgi emigracijos metai negailestingai retina vyresnių kartų lietuvių eiles; sutartom pastangom ir didesne energija stengiamasi išlaikyti jaunimą lietuviškoje dvasioje ir jautrų Lietuvos reikalams. Visokeriopai stiprinamas ir remiamas priešmokyklinių ir mokyklinio amžiaus jaunimas lituanistinėse mokyklose. Salia to, moraliai ir materialiai remiamos veikiančios jaunimo organizacijos ir kultūrinės institucijos.

3. Lietuviškoji spauda ir radijas yra vienas stipriausių kertinių ramsčių visokeriojoje Lietuvių Bendruomenės veikloje. LB turi spaudai ir radijui suorganizuoti žymiai didesnę paramą.

3. Lietuvos laisvinimo pastangos kasmet vis darosi sunkesnės. Jų sustiprinimui būtinai reikia visų laisvinimo veiksmų sutartinės veiklos, koordinuojant ją su Pabaltiečių ir kitų Sovietų pavergtų tautų veiksniais JAV-se ir kituose laisvojo pasaulio kraštuose.

rūs ir viltingi, belaukiant auksinio jubiliejaus 1990 metais.

Juozas Stempužis

TARYBOS SUDETIS

JAV LB Taryba susideda iš dvejopai rinktų atstovų: (a) tiesiogiai rinktų per rinkimines apygardas ir (b) apygardų pirmininkų, išrinktų apygardų atstovų rinkimuose. Jų šiuo metu yra 10. Tiesiogiai renkami 59 atstovai. Jų skaičius kiekvienoje apygardoje paskirstomas proporcingai pagal toje apygardoje balsavusių skaičių. Kiekvienos vietovės lietuviai, norėdami kuo daugiau savo apygardos atstovų praveisti į LB Tarybą, turi kitus raginti ir patys kuo daugiau dalyvauti rinkimuose.

KANDIDATŲ Į LB TARYBĄ PARINKIMAS

Pasidaryti JAV LB Tarybos kandidatu yra lengva. Užtenka tik raštiško sutikimo ir dešimties apylinkės narių parašų. Už juos balsuojama savoje rinkiminėje apygardoje, iš anksto nustačius už kiek atstovų kiekvienoje apygardoje galima balsuoti. Tarybos rinkimų pasisekimas didžia dalimi priklausys nuo to, kokie bus parinkti kandidatai į Tarybą. Be abejo ir Tarybos veikla priklausys nuo išrinktų jos atstovų. Tad jau dabar labai svarbu parinkti tinkamus kandidatus, kurie atstovautų visų pažiūrų lietuvių. Statykime tokius kandidatus, kurie praityje darbais įrodė, kad yra sąžiningi, pareigingi ir tolerantiški asmenys. Tik tokie Tarybos nariai padarys LB atvirą visiems lietuviams.

LIGSIOLINE BALSAVIMO PRAKTIKA

Paskutiniuose kelių Tarybų rinkimuose išrinkdavome proporcingai didelį skaičių jaunimo, norėdami kad jie kuo greičiau įsijungtų į lietuviškąją veiklą ir joje pasiliktų. Tai sveikintinas reiškinys, kad mylime savo jaunimą ir leidžiame jam anksti kuo plačiau pasireikšti. Deja, mūsų lūkes-

čiai daugumoje neišsipildė, nes didžioji dauguma Tarybon išrinktų jaunuolių Bendruomenės veikloje liko labai neaktyvūs, net neišpildydami Tarybos nario pareigos - dalyvauti Tarybos sesijose. Antra, jie Bendruomenės struktūros nepažino, nes nedalyvavo prieš ir po rinkimų jos veikloje. Tokie Tarybos nariai nieko pozityvaus LB-nei nedavė. Kas blogiausia, kad jie galėjo būti ir buvo 'bendruomenininkų grupelės' visai manipuluojami.

Lietuvių Bendruomenės Taryba yra daugiau studijinis, įstatymus leidžiantis organas, kuriame aktyvus ir sumanus dalyvavimas būtinai reikalauja gero bendruomeninio gyvenimo pažinimo ir jame aktyvaus dalyvavimo. Pirmiausia, Tarybos narys turėtų atlikti bent vienos apylinkės valdybos stažą ir joje aktyviai dalyvauti. Antra, Tarybon išrinktas turi ir toliau aktyviai dalyvauti apylinkių ar apygardų veikloje. Trečia, Tarybos nario pareigų geras atlikimas reikalauja iš kiekvieno nario daugiau negu kad tik sesijose dalyvavimo. Jiems būtina aktyviai dalyvauti Tarybos komisijų veikloje.

TARYBOS NARIŲ PAREIGOS

Išrinktieji Tarybos nariai iš savo tarpo išsirenka prezidiumą, kuris šaukia Tarybos sesijas ir, susitaręs su Krašto Valdyba, paruošia sesijos darbotvarkę. Pirmoje Tarybos sesijoje jie išrenka Krašto Valdybos pirmininką, kuris sudaro Krašto Valdybą ir pristato jos narius Tarybai patvirtinti.

Tarybos nariai privalo dalyvauti Tarybos sesijose. Salia to, jie pasiskirsto į Tarybos komisijas: švietimo, kultūros, visuomeninių, socialinių, religinių, teisinių-ekonominių ir pagal reikalą kitas. Tos komisijos, idealiai žiūrint, turėtų veikti ištisus metus, nes studijinio darbo ir gerai išgalvotų veiklos reikalų yra labai daug. Deja, mūsųose taip nėra ir su labai mažom išimtim Tarybos komisijos teveikia 2-3 valandas Tarybos sesijos metu. Iš viso Tarybos nariai Bendruomenės Tarybos veikloje tedalyvauja tik pora dienų per metus. Tas ateityje turėtų būti nebetoleruojama ir naujai renkami Tarybos nariai turėtų iš anksto pasižadėti atiduoti žymiai didesnę duoklę Bendruomenei.

LIETUVIŲ VISUOMENĖS PAREIGOS

Sąmoningas išeivijos lietuvis turi jausti pareigą ir pilietinę atsakomybę LB Tarybos rinkimuose dalyvauti. Tai tautinės ištikimybės reikalas ir pareiga. Savo gausiu dalyvavimu parodytume, kad esame sąmoningi ir tautiniai susipratę lietuviai. Taip pat parodytume, kad mums svarbu išlikti lietuviams ir tą lietuvių per-

(Nukelta į 4 psl.)

Vasario 16 Toronte

(Atkelta iš 1 psl.)

manavičiūtė - Laurinavičienė.

Pagrindinė iškilmė įvyko 4 val. p. p. Anapilio salėje. Nežiūrint nepalankaus oro, čia susirinko per 1000 lietuvių ir kitataučių svečių. Prie įėjimo buvo renkamos aukos Tautos fondui ir KLB krašto valdybos veiklai. Programai vadovavo pranešėja Ramūnė Jonaitienė. Ji pakvietė dalyvius atsistoti, mu pagerbti įnešamas Lietuvos, Kanados ir 8 organizacijų vėliavas, kurios išsiriavo scenoje. "Volungės" jaunimo mišrus choras sugiedojo Kanados ir Lietuvos himnus.

Sukalbėjus kun. J. Staškui prasmingą invokaciją, KLB Toronto apylinkės valdybos pirm. A. Vaičiūnas pasakė atidaromąją minėjimo kalbą angliškai ir lietuviškai. Dalyvavę minėjime kūrėjai-savanoriai buvo pagerbti prisegtais gėlių žiedais. Pagerbti ir žymesnieji kultūrininkai. Rūtai Girdauskaitei buvo įteikta premija \$200 už jos veiklą ir "Jaunimo žiburių" redagavimą ir muz. chorvedžiui V. Verikiaičiui \$500 už kultūrinį - visuomeninį darbą. Šias premijas paskyrė KLB kultūros komisija. Kun. P. Azubalio stipendijų fondo pirm. dr. A. Kazlauskienė įteikė studentams stipendijas: Algiui Slapšiui — \$700 ir G. Sendžikui — \$500. Pagerbtas ilgametis Tautos fondo Kanadoje vadovas Antanas Firavičius, kuriam buvo įteikta padėkos plokš-

LB RINKIMŲ BELAUKIANT...

(Atkelta iš 3 psl.)

teikti mūsų jaunosioms kartoms. Drauge parodysime, kad mums rūpi Lietuvos reikalai ir kad esame sąmoningi jos vaikai.

Toki didelį dalyvavimą Bendruomenės rinkimuose pamatys ir tuo gėrėsis mūsų Tautos draugai, su tuo skaitysis JAV valdžios pareigūnai ir turės pripažinti mūsų ir Lietuvos priešai. Pastarieji pamatys, kad išeivijos lietuviai dar tautiniai ir pilietiniai gyvi ir kad mes nepasiduodame jų vilionėms ir apgaulei.

Pabaigai pakartosiu senai girdėtus ir dažnai anuo metu mūsų kartojamus žodžius: "Iš Lietuvos išbėgę jos neišsižadėjome, bet ryžomės būti jos ambasadoriais..." Lietuva tebėra sukaustyta ir jos vaikai teriojami. Jau dabar ir mūsų daugeliui grėsia klastinga KGB ranka per OSI ipirštus melagingus kaltinimus. Tad šiandien tautinis solidarumas ir tautinė ištikimybė reikalauja mums būti tos tautos solidaria bendruomene. Gausiai dalyvaudami rinkimuose, kaip minėjom, atlikim dalį savo tautinių pareigų.

tė už jo nuopelnus, telkiant lėšas Lietuvos išlaisvinimo reikalams.

Po šių apdovanojimų, scenoje pasirodė Lietuvos gen. konsulas dr. J. Žmuidzinas, angliškai ir lietuviškai pasveikinęs susirinkusius.

Pagrindinis šios šventės kalbėtojas buvo Trento universiteto profesorius dr. Romas Vaštoka. Jis išdalinio svečiams kitataučiams rūpestingai paruoštą anglų kalboje paskaitą, kad jie galėtų išsamiai susipažinti su Lietuvos problemomis. Savo nuosekloje kalboje angliškai ir lietuviškai, profesorius aiškino Vasario 16-tosios reikšmę lietuvių tautai, kuri skiriama ne tik paminėti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimą, bet ir pagerbti tuos, kurie paaukojo savo gyvybes praeityje už savo gimtojo krašto geresnį rytojų, už Lietuvos laisvę. Ragino visas sovietų pavergtas Rytų Europos tautas dirbti drauge, sutartinai siekiant laisvės. Skatino išeivius sistematingai veikti pasaulio viešąją opinią, keliant pavergtų tautų vykdomo genocido klausimus. Ragino visus, ypač jaunimą, dalyvauti demokratinių valstybių partijų veikloje, veržtis savo gabumais į priekines pozicijas, tapti atsakingais valdžios ir politinių partijų pareigūnais. Priminė mūsų tautos kankinius, kurie žuvo kalėjimuose ir koncentracijos lageriuose ir siūlė surengti tarptautinį teismą, panašų į Niunbergo, kur būtų teisiami nacių nusikaltėlių bendrininkai, Sovietų Rusijos karo kurstytojai ir tautų genocido vykdytojai Molotovas, Gromyko ir kiti. Paskaita sukėlė audringus plojimus, pakėlė dalyvių entuziazmą ir viltis, kad vienigai veikiant mes išeiviai galime daug padėti Lietuvai.

Išaudrintos nuotaikos pakeitimui, scenoje pasirodė Toronto "Atžalyno" tautinių šokių vyresniųjų grupė 8 porų, kuri nuotaikingai pašoko Varkijietį, Lineilį ir Aštuonytį.

Iš valdžios pareigūnų pagrindiniu kalbėtoju buvo pakviestas Ontario savivaldybių ministeris Dennis R. Timbrell, su kuriuo lietuvių supažindino parlamento narys Y. Shymko. Jie abu yra geri ir nuoširdūs lietuvių draugai. D. Timbrell kalbėjo apie teisingus lietuvių siekimus atgauti laisvę, apie lietuvių kankinius — A. Svarinską ir S. Tamkevičių. Ragino lietuvių neprarasti viltes ir padėti Lietuvai, aktyviai dalyvaudant Kanados politiniame ir ekonominiame gyvenime.

Baigiant oficialią minėjimo dalį, sveikinimo kalbas pasakė Estijos konsulas ir Kanados Latvių federacijos

UŽGAVĖNIŲ KARNAVALAS TORONTE

Užgavėnių karnavalas yra vienas iš įdomiausių Toronto Lietuvių namų renginių. Jame dalyvauja Toronto veiklesnės organizacijos, kurioms gautas pelnas iš karavano yra dalinamas proporcingai pagal jų aktyvumą šiame renginyje.

Šiais metais karavanas buvo surengtas vasario 9 d., šeštadienį, Toronto Lietuvių namų Mindaugo ir Mortos salėse. Jo rengėjai — LN visuomeninės veiklos komitetas, vadovaujamas pirm. Aldonos Jankaitienės. Dalyvavo 11 organizacijų. Karnavalą sudarė du pagrindiniai renginiai: jaunimo popietė nuo 1 iki 5 val. p. p. ir kaukių vakaras nuo 7 val. vak.

Jaunimo popietėje dalyvavo per 400 jaunosios ir vyresniosios kartos svečių ir apie 150 programos atlikėjų. Mindaugo salės balkonuose 8 organizacijos buvo įrengusios paviljonus, iš kurių trys laimėjo premijas: "Gintaras" — \$50, Kun. Birutės skaučių draugovė — \$30 ir "Atžalynas" — \$20. Čia pat buvo paruošę rodimų stalus: Toronto pensininkai, kurių meniškumą rodiniai sudarė A. Katelienės medžio meniški drožiniai ir St. Dervinienės įvairūs meginiai, filatelistai supažindino lankytojus su šv. Kazimiero ženklais ir vokais, moksleiviai ateitininkai viliojo mažuosius su savo elektroniniais žaidimais, Maironio mokykla ir "Aro" choras rodė savo veiklos nuotraukas. Karštus vyniotinius bei lietuviškus pyragus parūpino LN moterų būrelis ir gėrimais svečius aptarnavo LN būrelis nariai.

Jaunimo popietės meninę programą Mindaugo salėje pradėjo LN visuomeninės veiklos komiteto pirm. A.

pirmininkas. Širdingai ir nuotaikingai sveikino lietuvių draugė Mississaugos miesto burmistrė H. McCallion, įteikė žmogaus teisių delegaciją ir prašė pakabinti Anapilio salėje. Atsilgimui KLB krašto valdybos pirm. adv. A. Pacevičius burmistrėi įteikė Lietuvos vėliavą. Priimta atitinkama rezoliucija, kuri bus pasiųsta Kanados ministeriui pirmininkui.

Minėjimo iškilmės užbaigtos "Volungės" choro harmoningai atliktomis kecuriomis dainomis ir bendra visų daina "Lietuva brangi". Chorui dirigavo muz. D. Viskontienė, akompanavo muz. J. Govėdas. Oficiali dalis ir koncertas užtruko apie tris valandas. Jo rengėjai — KLB Toronto apylinkės valdybos sudaryta Vasario 16 rengti komisija, vadovaujama dr. E. Birgiolo.

Jankaitienė, pakvietus pranešėja "Vilniaus" karalaite I. Čuplinskaite. Pirmieji scenoje pasirodė mūsų mažieji — N. P. Marijos seselių vaikų darželio auklėtiniai, kurių čia atvyko apie 30 berniukų ir mergyčių nuo 3 iki 5 m. amžiaus. Jų dainom ir vaidybai vadovavo Nijolė Benotienė, nesenai atvykus iš Lietuvos ir laimingai ištekęs už lietuvių. Tai buvo įdomiausia 10 minučių programa, kurios atlikėjai deklamavo, vaidino ir dainavo. Jų pastangas publika palydėjo karštais plojimais. "Atžalyno" mažųjų ir viduriniųjų grupės salės centre smagiai pašoko trejetą šokių, kuriuos atliko 32 šokėjai. Maironio mokyklos 40 vaikų choras, vadovaujamas D. Viskontienės, akompanuojant J. Govėdai, atliko septynių dainų pykę. Popietės programą užbaigė "Gintaro" vaikų ir jaunių grupių 50 šokėjų, atlikę penkis linksmus tautinius šokius. Programa užtruko vieną valandą, po kurios mažieji tempė savo tėvelius į paviljonus, kurie juos viliojo savo skanumynais ir žaidimais.

Kaukių vakaras prasidėjo 7 val. Mindaugo ir Mortos salėje. Dalyvavo per 200 svečių ir apie 100 programos atlikėjų. Koncertas pradėtas 7:30 val. vak., ku-

rios pranešėja buvo "Vilniaus" karalaite Zita Girklytė. Salės centre pirmieji pasirodė "Gintaro" vyresniųjų grupė, kuri labai judriai pašoko tris linksmus šokius. Juos pasekė "Atžalyno" vyresnieji šokėjai su trimis nuotaikingais šokiais. Abi grupės, kurių buvo iš viso 80 šokėjų, šoko ritmingai, judriai nesuklupę šokių eigoje. Tai nuopelnas ansamblių vadovių: "Gintaro" — R. Karasiejienė ir "Atžalyno" — L. Pacevičienė. Koncertą užbaigė galingasis Toronto "Aras" vadovaujamas J. Verikiaičio. Nors ir nepilnas choras, tik apie 30 dainininkų (pilnas sastatas — 50), koncertą "Aras" pradėjo "Kur Nemunai" ir sekančias 4 dainos buvo pramoginio pobūdžio, kurias dainininkai vykusiai pajavirino vaidyba, inscenizacija lietuviško kaimo pasilinksminimo. Koncertas užtruko apie valandą ir klausytojai padėkojo karštais plojimais.

Po koncerto vyko linksmi šokiai, pasivašininimas užgavėnių maisto patiekalais, pyragais ir daugelis bandė laimėti loterijoje. Nors tai buvo kaukių vakaras, bet rengėjai buvo labai apvilti, nes neatvyko kaukėtų svečių. Buvo tik keletas porų su maskaradine apranga. Jiems buvo paskirtos net 7 premijos nuo \$15 iki \$100.

(iv)

"Amber Holidays"

1985 M. EKSKURSIJOS
I LIETUVĄ
iš BOSTONO ir NEW YORKO

RUGPIŪČIO 21 — 10 DIENŲ
LIETUVOJE — \$1,675.00

Balandžio 17 — \$1135.00	Liepos 22 — \$1706.00
Gegužės 8 — \$1135.00	Liepos 31 — \$1465.00
Gegužės 8 — \$1395.00	Rugpiūčio 6 — \$1698.00
Gegužės 14 — \$1368.00	Rugsejo 3 — \$1679.00
Gegužės 27 — \$1389.00	Rugsejo 18 — \$1212.00
Birželio 10 — \$1692.00	Rugsejo 23 — \$1173.00
Birželio 19 — \$1401.00	Spalio 1 — \$1279.00
Liepos 17 — \$1514.00	Gruodžio 26 — \$1309.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway
P. O. Box 116,
South Boston, Mass. 02127
Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:
ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms —
sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT
TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA 0324

KŪRYBA IR MOKSLAS

Žvilgsnis į pakaustytą, gerai pašertą arkliuką

Alfonsas Nakas

Vladė Butkienė - Čekonytė, MOLINIS ARKLIUKAS ir kiti apsakymai. Išleido "Viltis" Clevelande, 1984 metais. Autorės viršelis ir iliustracijos. Kaina 8 dol.

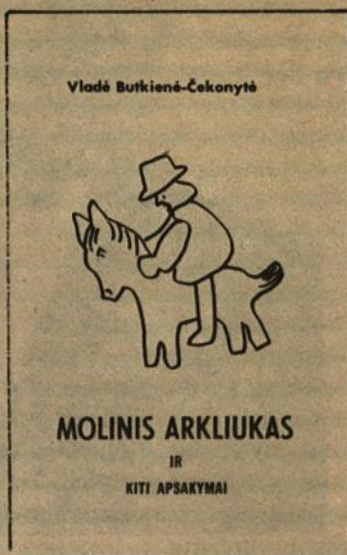
Tai baltu aplanku, šviesiai pilkos drobės kietais viršeliais, 210 puslapių knyga. Aplanko centre primityvus, bet labai patrauklus arkliuko su raiteliu piešinys, kuris viršelyje nebe kartojamas. Iš aplanko viduje pateiktos trumpos autorės biografijos matome, kad čia jos beletristinis debiutas.

Aplanko piešinys klaidinamai sugestijuoja, kad gal knygoje rasime pasiskaitymus vaikams. O randame šešis tik suaugusiems, su brendusiems skaitytojams skirtus apsakymus. Tai daugumoj Antrojo pasaulinio karo laikų ir pokario žmonių gyvenimai, jų likimai.

Pirmasis, ilgiausias apsakymas, kurio pavadinimą autorė suteikė ir visai knygai, "Molinis arkliukas" vaizduoja poros ryškių personažų veiklą Vilniuje, vokiečių, 1942-43 metais: Vilniaus universiteto diplomatės Aldonos Kelpšaitės ir studijas paaugusio antinacinei veiklai Rimo Lukšio. Čia skaitytoją, ypač anuos klaidiusius metus Vilniuje išgyvenusį, pagauja ir priiša pati apsakymo pradžia:

"Vilniaus geležinkelio stotis dieną naktį sausakimša. Nenutrūkstama srove į Rytų frontą plaukia vokiečių tankai, kulkosvaizdžiai, sunkvežimiai, kareiviai. Iš Rusijos grįžta sužeisti kariai, sulaužyti pabūklai, karo grobis. Vietiniam net su vokiečių leidimu sunku patekti į traukinį." (7 p.).

Visiškai taip ir būdavo! Tik kulkosvaizdžių autorė negalėjo matyti... Tai nedideli daiktai, vežant ne ant platformų, o kur nors vagonų viduje. Patrankos, taip, apdengtos brezentais, būdavo atpažįstamos. Tuometinį Vilnių autorė vaizduoja nuostabiai tiksliai, primindama ne tik tokias stambmenas, kaip universiteto uždarymas, bet ir draudžiamą gatvėse rodytis laiką, ir maisto kortelių vartojimą, visokius nepriekius. Gyvi, ryškūs šalutiniai personažai, kurių gausumu nei šio, nei kitų apsakymų autorė neper-

krauna, bet ką mini, tai vis matai gyvus žmones.

Kitų penkių apsakymų siužetai semiasi iš Amerikoje apsigyvenusių, po Antrojo pasaulinio karo čia atkilusiųjų buities, šen bei ten tik keletą senųjų ateivių įmaišant. Apsakyme "Veronikos jaunesnioji sesuo" pirmajame plane veikia dvi seserys: rami, gerasirdė našlė Veronika ir už ją gal dešimtmečiu jaunesnė Augustina, senmergė, iki mirties neprarandanti noro ir vilties ištekti. Ant raeliais veikėjais čia įvelti trys vyrai, visi labai tinkami vedyboms, jeigu tik Augustinos panorėtų, bet nė vienas nesiskubina. Dar yra ir artimesnė draugė, kuri apsakymo gale vieną iš trijų vyrų gauna. Čia ypač vykusiai išryškinamas Augustinos portretas, parodant jos išorę ir atskleidžiant vidų. Kokiame Amerikos mieste seserys įsikūrę, nerašoma, bet Augustina yra dirbusi ir nuolat turi reikalų Chicagoje.

Apsakymas "Dėdė Pranas" pradedamas labai įdomiu močiutės Vitkienės portretu nepriklausomoje Lietuvoje, bet už keturių puslapių pasakotoja Birutė atsiduria Baltimorėje pas Martyną Petkevičių-Pecky ir po visokių nuotykių dėdė Praną susiranda. Čia ypač vykusiai vaizduojami Martynas bei temperamentingoji Olesė. Birutė ir dėdė Pranas šiek tiek blankesni, bet vistiek pakankamai ryškūs ir labai reikalingi. Šio apsakymo pradžioje Vitkienės sijos aprašinėjimas (101 p.) prašosi cituojamas, bet citata būtų per ilgą mano rašiniui.

Pati spalvingiausia, su gera doze humoro, su meile nupiešta močiutė Sutkuvienė, apsakyme "Močiutės tiltelis". Štai šio trumpiausio (tik 20 puslapių) kūrinio pradžia:

"Kai privažiuoju Sutkų sodybą ir statau mašiną, močiutė, pravėrus paradines duris, jau laukia ant laiptų. Jos kambarys yra į gatvės pusę. Sėdėdama prie lango mato visus pravažiuojančius bei sustojančius pažįstamus ir nepažįstamus; mato suaugusius, paauglius, rėpliojančius ir dar tebegulinčius važimėliuose: atpažįsta visų kaimynų mašinas; žino, kieno šuo, atbėgęs į jų kiemą, palaisto namo kartinį akmenį, kieno katinas slankioja baidydamas nuo lesyklos paukštelius; atpažįsta net savo raudongūžių kardinolų porėlę, jau trečius metus iš eilės perinciją tujos medelyje."

Čia dominuoja dvi veikėjos: močiutė Sutkuvienė ir autorės media, labai simpatiška ir sąmojinga Ona Kurklytė. Šis apsakymėlis — tikras perlas.

Rinkiny silpniausia laikyčiau "Raganų medžioklę", ir tai kaip tik dėl tos "medžioklės", dėl perdėto reikšmės teikimo kažkokiam neišaiškiam šmeižiančiam raštelui, kurio pagamintojo visi karštingiškai ieško. Šio apsakymo vertę pakelia stipriai vystoma Adomo Jurginio romano intriga, herojum pasirinkus amerikietį Joną Hirn, bet iš sąmonės vis po mašinėlės klavišais lendantį jo paties sūnų palaidūną Kestutį...

Paskutinio apsakymo, "Tetulė atvažiavo", herojė Julija Kelpšienė, giminių iš Kauno į Brooklyną svečiuotis pasikviesta, čia susiradusi gerą vyrą ir aštuonerius metus pagyvenusį, nostalgijos graužiama grįžta į Kauną, bet po trijų mėnesių jau maldauja paliktąjį vyrą, kad į Brooklyną atsiimtų. Įdomi čia plačiai aprašinėjama Kelpšienė, tipiškai kauniškė, šilto ir šalto mačiusi moteris, kurios niekuo nenustebinsi. Bet nemažiau įdomus ir jos brukliniškis partneris Juozas Bertulis. Jį rimtą, logišką, apsisprendusį autorė nupiešia keliais lakoniškais monologais ir viena kita užuomina.

Aplamai įmant, visuose šešiuose apsakymuose, vaizduojami žmonės yra tikri, pilnakraujai, ne kokie uni-sonu giedą manekėnai. Autorė gerai pažįsta visų jų, vyrų bei moterų, ir ypač moterų charakterius, jų vidų, psichologiją, vistiek, ar rašytų apie beraštę kaimietę senutėlę, ar apie univer-

siteto diplomą turinčiąją. Visuose apsakymuose įpinama vietovaizdžių bei gamtos aprašymų, bet su saiku, kad pasakojimą papuoštų, ne jį užgožtų. Daug drąsiau už visas kitas mūsų beletristes, bent man pažįstamas, išeives, ji piešia ir erotines scenas (kuri kita leistų vyrui pasigrabalioti apie krūtis ir šlaunis?), bet irgi taip saikingai, natūraliai, kad nei pridėt, nei atimt. Sakiniai sklandūs, lengvi, beveik akvareliški. Tik reikia autorę pabarti dėl keliolikos kalbos klaidų, kitų po daugelį kartų pakartotų. Antai, daugelį kartų vartojamas žodis salionas, bet i čia nereikalinga, t. b. salonas, salonėlis, etc. Vėl, "dvidešimt penkių ar šešių metų" (15 p., ir kitur, kitokiais skaičiais), t. b. penkerių, šešerių, ir t.t. Daugely vietų autorės piaustoma ir spiaudoma, nors t. b. su j, pjaustoma, spjaudoma, ir t.t. (argi mūsų literatams nepri- valomos kalbos reformos, ok. Lietuvoj prieš keletą metų įvestos?). Kitos klaidos: bonka (t. b. butelis), retežis (grandinė), ružavi (rausvi) filma (filmas), koliojimosi (plūdimosi), šalo (šalo); dangstydamasis (13 pusl.), knaisiojimąsis (168), stengdamasis (179), lankydamasi (204) — visur

a t. b. be nosinės; pavežėti (pavėžėti), neužilgo (netrukus), pamidorus (pomidorus) šūkliai ir obalsiai (deja, obalsiai tai tie patys šūkliai), subankrotuoti (subankrutuoti), lygsvara (pusiausvyra), tekmė (tėkmė). Tai beveik ir viskas. Daugiau kaip 200 puslapių knygoj tai nėra gausu. Kiti mūsų beletristai pridaro daugiau klaidų, ir net premijas gavę, prieš spausdinami jų neįtaiso. Nedaug,

tik keliolika, šioje knygoje užtikau ir korektūros klaidų.

Nežinau, kaip tikri kritikai (aš prie tokių nepriklausau; esu tik reiklesnis skaitytojas) įvertins autorės drąsą pačiai savo knygą iliustruoti. Man šypseną iššaukia, bet savotiškai patinka abu arkliukai (ir tas, aplanko centre; ir kitas, tik su dviem kojelėmis, apsakymą iliustruojas). Labiausiai pavykę abi seserys, Veronika ir Augustina (53 p.), jaunesnioji šalia vyresniosios ieškanti užuovės ir ją randanti. Nebloga miesto mūrų vinjetė "Dėdės Prano" apsakymui (97 p.). Pokštiška "Močiutės tiltelio" iliustracija (135 p.), vaizduojanti ne tai, apie ką rašoma. Prasmingas, grakštus piešinys ties "Raganų medžiokle" (157 p.). Labiausiai nevykusiai iliustruota "Tetulė atvažiavo" (183 p.), papuošiant gal dvylikmetės mergaitės galvute.

Baigiant tenka pasakyti, kad Vladės Butkienės-Čekonytės debiutinė apsakymų knyga tikrai verta skaitytojų dėmesio. Tai knyga, turinti savo stilių, savo veidą. Kiekvienas skaitytojas, į rankas paėmęs, ją padės tik iki paskutinio puslapio perskaitęs.

• LB 1984 m. literatūros premija (3000 dol.) paskirta poetui Alfonsui Nykai-Niliūnui, gyv. Baltimorėje už poezijos rinkinį rankraštyje "Žiemos teologija".

Premija laureatui bus įteikta Clevelande š. m. gegužės 11 d.

NEFAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

Vladės Butkienės-Čekonytės. MOLINIS ARKLIUKAS ir kiti apsakymai. 212 psl. Kietais viršeliais. Aplankas ir iliustracijos V. Butkienės-Čekonytės. Kaina 8 dol. (Vilties draugijos nariams 6 dol.).

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau man išsiųsti:

☐ V. Butkienės Molinis arkliukas.

Persiuntimo išlaidoms padengti pridedu 1 dol.

Pavardė ir vardas

Adresas

PENKERI METAI BE DR. ANTANO RUKŠOS

Ign. Andrašius

Dr. prof. Antaną Rukšą būtų galima apibūdinti šitokiu posakiu: jis buvo kardo, plunksnos ir mokslo dosnus ir pareigingas karys. Norint šiam teiginiui suteikti platesnės apimtį, prasmingą turinį trumpai susipažinkime su jo žemiškos kelionės sukuringais vingiais. Ne rožių žiedais buvo padabinti jo jaunystės keliai, bet skaudžiais dygliais paženklinoti pilni pavojų jo gyvybei kryžkeliai.

Dr. A. Rukša gimė 1900 m. birželio 15 d. Žvionių viensėdyje, Pabaisko valsčiuje, Ukmergės apskrityje, ūkininkų šeimoje. Jo giminėje buvo nemaža mokytojų žmonių: vysk. Baranauskas brolio duktė. Tad Rukša augo šeimoje, kurioje per motiną buvo išlikęs gyvas Anykščių šilėlio autoriaus ir vyskupo prisiminimas. Jis stiprina šeimos ir paties

Antano lietuviškumą. Tai buvo dalykas ne be svarbos gerokai aplenkintoje Pabaisko parapijoje. Reikia tikėti, kad iš motinos Antanas savo sieloje buvo paveldėjęs tuos pradus, kurie turiningame jo gyvenime atsispindėjo Anykščių šilėlio prasmingais gamtos grožio aidais.

1907 metais mirė tėvas, palikęs jį mažą motinos ir žymiai vyresnio brolio globoje. Brolis valdė ūkį, o motina rūpinosi jo auklėjimu ir mokslu. Taigi, motina nuvežė Antaną į Anykščius pas tetą Aneliją Pavilionytę ir atidavė privačiai mokytojai Žalkauskaitei, kuri buvo senų, bajoriškų, lenkiškų pažiūrų. Ji mokino jaunuolį, kad Lietuva neturinti istorijos, ir įbruko jam į rankas Lenkijos istoriją: "Dzieje Polski". Bet vėliau nuo šios lenkiškos

"panaberijos" Antanas atsikratė, kada jis 1911 m. įstojo į Ukmergės gimnazijos pirmąją klasę ir, gyvendamas pas vargonininką Stasį Puodžiūną, susipažino su Lietuvos istorija. Tada Antano melagingai įsigytas lenkiškumas ištirpo kaip sniegas.

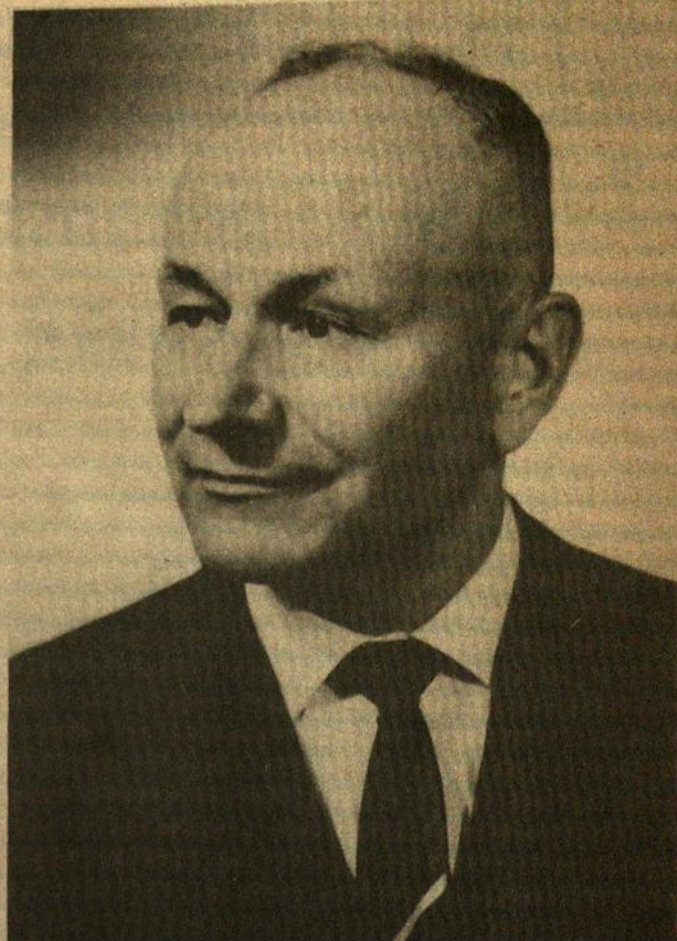
1915 m. vasarą, artėjant vokiečių frontui, pral. A. Povilonis išsiuntė Antaną į Rževą (berods dabartinėje Gudijoje) pas atsargos pulk. A. Novickį ir davė jam mokslapinių. Antanas mokėsi Ažovo gimnazijoje labai gerai: buvo vienas iš pirmųjų mokinių — jo varžytininkas buvo latvis Rutenbergas. Baigęs 6 klases, 1918 m. vasarą jis grįžo į Lietuvą ir keletą mėnesių mokytojavo Pabaisko pradžios mokykloje. 1919 m. jis įstojo savanoriu į Kėdainių J. Šarauskio vadovaujamą komendantūrą.

Tų pačių metų gnoodžio mėn. baigė karo mokyklą jaunesniojo leitenanto laipsniu ir buvo paskirtas į jėstininkų pulką. 1920 m. rugsėjo 22-ties Duskininkais buvo patekęs į lenkų nelaisvę, bet laimingu būdu su kitais 4 draugais pabėgo.

1923 m. A. Rukša išlaikė Panevėžio gimnazijoje eksternu egzaminus ir gavo brandos atestatą. Tada jis pasitraukė iš kariuomenės ir ėmė stutijuoti Kauno universitete iš pradžių literatūros humanitarinių mokslų fakultete, vėliau ekonomiją ir galop, prof. J. Balčikonio paskatintas, klasinę filologiją. Dirbdamas gimnazijos mokytojo darbą Panevėžyje, aktyviai dalyvaudamas visuomeninėje veikloje, 1933 m. jis baigė Vytauto Didžiojo universiteto filologijos skyrių ir gavo diplomą. Po to, klasikines studijas gilino Vienoje pas prof. K. Mrasą — lotynistą ir prof. L. Radermacherį — graikistą. Šias studijas apvainikavo filosofijos daktaro laipsniu.

1936 m. rugpjūčio 1 d. A. Rukša švietimo ministro buvo paskirtas Kauno III valstybinės gimnazijos direktoriumi. Jo dėka ši gimnazija buvo paversta vienintele klasikine gimnazija Lietuvoje.

1939 m. velionis buvo Vytauto Didžiojo universiteto humanitarinių mokslų fakulteto tarybos išrinktas lotynų kalbos ir literatūros lektoriumi. 1940 m. bolševikų buvo atleistas iš gimnazijos direktoriaus pareigų, bet paliktas universitete, kur buvo humanitarinių mokslų tarybos nostrifikuotas jo daktaro laipsnis ir pakeltas į docentus. 1941-42

A. A. dr. Antanas Rukša

m. be universiteto darbo dr. A. Rukša buvo paskirtas švietimo vadybos generalinio tarėjo pavaduotoju. 1944 m. jis su žmona pasitraukė į Vokietiją ir nuo 1945 m. gyveno Augsburgėje. 1946-49 m. jis buvo Pabaltijo universiteto Hamburgėje ir Pinneburgėje klasikinės katedros vedėju ir ekstraordinariu profesoriumi. Vėliau jis dirbo IRO, BALFO organizacijose. Lietuvių Vasario 16 gimnazijoje mokytoju ir trumpą laiką direktoriumi ir galop vokiečių gimnazijose. Po to gyveno kaip pensininkas ir dirbo mokslinį darbą.

Didžiausią mokslinio darbo duoklę dr. A. Rukša atidavė "Lietuvių Enciklopedijai". Jis jai parašė iš viso per 43,000 eilučių. Tai sudarytų kelių tomų veikalą.

Tai moksliniai darbai iš graikų ir romėnų istorijos, religijos, kitologijos, literatūros, kalbotyros ect. Jis šalia enciklopedijos redaktorių tikrai yra nusipelnęs lietuviškojo enciklopedisto vardą.

Šia proga noriu pabrėžti, kad aelionis dr. A. Rukša kaip mokslininkas, pasižymėjo dideliu kruopštumu, moksliniu atsargumu, objektyvumu ir darbštumu. Jis, kaip darbščioji skruzdelytė, tempė mokslo skruzdėlyną šapą po šapo, kraitį po kraičio.

Dr. A. Rukša ne tik mokslininkas, bet ir klasikinės literatūros vertėjas. Be Sofoklio tragedijų, jis yra išvertęs į lietuvių kalbą Vergilijaus "Enėjidę". To paties romėnų poeto Bukoliką ir Georgiką, Horacijaus odžių I knygą. Dr. A. Rukša savo vertimų kiekvienoje knygoje, kiekvienoje hegzometro eilutėje žavi ir perduoda vertime lietuviško hegzometro skambumą. Ir lyginant su vokiškojo J. Spitzenbergerio vertimu, man atrodo, kad A.

Rukšos vertimas yra skambesnis ir intimiau atskleidžia poetinį grožį. Šiuo stiliumi ir jaučia lietuviškojo žodžio kūrybinę galią.

Paskutinis ir didžiausias dr. A. Rukšos veikalas skirtas lietuvių-lenkų kovoms 1919-1923 metais. Tai dr. A. Rukšos pomirtinis leidinys. Šis darbas laikytinas jo testamentu. Šiuo leidiniu ir dar klasikinės senovės darbais velionis auksinėmis raidėmis įsirašė savo vardą į Lietuvos kultūros istoriją. Jo veikalai paliks patrauklūs skaitiniai ateinančioms kartoms ir liudys apie nepriklausomos Lietuvos subrandintą mokslininką, davusį tokį įnašą į Lietuvos kultūros lobyną.

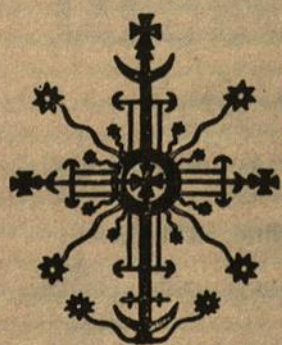
Baigdamas šią apie velionį dr. A. Rukšą apybraižą noriu priminti istoriko Vinco Trumpos mintis apie velionio istorinius mokslinius darbus. Istorikas V. Trumpa 1982 m. birželio Akiračių Nr. 6 (140) šitaip rašė: "Nors būdamas klasikinės filologijos specialistas, dr. A. Rukša jau ir anksčiau yra rašęs įvairiais, daugiausia mūsų kultūros istorijos klausimais. Ypač vertingas jo įnašas į Pr. Čepėno redaguotą Lietuvos universiteto istoriją. Dabar pasirodo, kad jis lygiai gerai sugeba valdyti politinę, diplomatinę ir militarinę istoriją. Beje, A. R. yra Lietuvos kariuomenės karininkas, savanoris ir kovų su lenkais dalyvis. Tad toli gražu jam ši tema nesvetima. Kai kurie išeivijos istorikai galėtų iš A. Rukšos pasimokyti, kaip reikia susidoroti su viena ar kita istorine tema".

Bendrai velionis dr. prof. A. Rukša savo tautinį idealizmą ir mokslinį kūrybinį darbą meistriškai sugebėjo suderinti ir pakelti į didžiųjų dorybių rangą, kurio aukščiausias tikslas meilė Motinai-Tėvynei-Lietuvai.

Dvidešimt tretysis Dirvos NOVELĖS KONKURSAS

Mecenatas SIMAS KAŠELIONIS

- **Tema.** Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.
- **Ilgis.** Novelė turi būti ne trumpesnė kaip 15 psl. mašinėle rašytą, su dvigubu tarpu.
- **Laikas.** Paskutinė rankraščiai įteikti data 1985 m. birželio 15 d.
- **Adresas rankraščiams siųsti.** Dirva, Novelės konkursas, P. O. Box 03206, Cleveland, Ohio 44103.
- **Paruošimas.** Konkursui siunčiami rankraščiai būtinai privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašomi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant pridedamo uždaro vokelio, kuriame įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono numeris. Vokelis nebus atidarytas nelaimėjus.
- **Sąlygos.** Laimėjusiam autoriui bus įteikta mecenato Simo Kašelio 600 dolerių premija, Dirva turi teisę premijuotą novelę be papildomo atlyginimo spausdinti Dirvoje ar atskiru leidiniu novelių rinkinyje.
- **Nepremijuoti rankraščiai.** Gražinami tik autoriams prašant.
- **Jury komisija** iš trijų narių sprendžia kas premijuotina paprasta balsų dauguma. Jeigu komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir perkeliama į ateinančius metus.

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYNS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

Vokalinės muzikos šventė Bostone

Lilijos Šukytės koncertas

Stasys Santvaras

Naujosios Anglijos Baltų — Amerikiečių draugija į savo rengiamų koncertų 26-tą sezoną įpynę Muencheno operos solistės Lilijos Šukytės pasirodymą. Iškilajai dainininkei akompanavo dr. Raminta Lampsatyte-Kollars, į Jul. Gaidelio "Klajūno maldas" smuiku įsijungė Michaelis Kollars. Koncertas buvo surengtas vasario 10 d. 3 val. po pietų Nauj. Anglijos Muzikos konservatorijos didžiojoje koncertų salėje, trumpai vadinamoj Jordan Hall. Ir tai, palikus už durų visus žodžių padidinimo stiklus, buvo nustabiai graži vokalinės muzikos šventė. Tokia nuomonę taria ne vien šių įspūdžių rašytojas, bet ją jau ištare ir Bostono "didžioji spauda", konkrečiai — The Boston Globe dienraščio muzikos kritikas.

Kad ištarta frazė nenu-skambėtų tuščiu pasigyrimu, štai pagrindinės "The Boston Globe" kritiko mintys: jie pagyrė L. Šukytės balso kokybę, puikų vokalo valdymą, magišką kūrinių atlikimą; atskira pastraipa iškėlė R. Lampsatytes subtilų pianizmą, puikų akompanavimą, mūsų menininkių koncertą pavadino garbin-gu ir kūrybingu įvykiu Bostone.

Lilija Šukytė, kaip dabar išsiaiškinom, Bostone dainavo maž daug prieš 20 metų. O tai yra nemenka dienų suma! Laikas gi, kaip gerai žinom, rūdim ir dul-kēm apneša net ir pačią tvirčiausią medžiagą. Aišku, nesigaili jis ir žmogaus

balso medžiagos. Tad kai ėjom į koncertą, savaime kilo neramūs klausimai: ar Lilijos Šukytės dainavimo technika tebėra toj aukštumoj, kurią girdėjom, ar įvairių autorių ir stilių dainuojami kūriniai neapdraskė jos balso, ar laikas jos gražiame balse neįkirtė savo randų?.. Kaip miela čia skelbti, kad Lilija Šukytė tebėra A klasės vokalistė, nuostabiai gražiai muzikuojanti dainininkė.

Lilijos Šukytės koncerto programa: Antonino Dvoržako (1841-1904) Aštuonios meilės dainos Op. 83, Richardo Strausso (1864-1949) Penkios dainos (Dvoržako ir Strausso kūriniai buvo dainuojami vokiečių kalba), Jul. Gaidelio (1909-1983) "Klajūno maldos" su fortepiono ir smuiko palyda (tekstai Leonardo Andriekaus), K. V. Banaičio (1896-1963) Trys liet. liaudies dainos, J. Kačinsko (1907) Trys liet. liaudies dainos, J. Gruodžio (1884-1948) Dvi liet. liaudies dainos.

Kaip regim, programą sudarė vokalinės-kamerinės muzikos kūriniai. Atseit, jokių pastangų įsiteikti klausytojam, jokių keliasdešimt kartų girdėtų operinių arijų (žinoma, dėl to jos nėra blogos), kurias daugelis moka mintinai. Tokia retai girdima koncerto programa įtempė klausytojų dėmesį, galviom ir rečiau girdimom dainom įprasmino ir patį koncertą.

Čechų komp. A. Dvoržakas, pradžioj kūręs R. Wag-

nerio įtakoj, gan greit atsirėmė į savo gimtosios Bohemijos liaudies dainas, susirado savo originalų ir dainingą stilių. Jo vokalinė muzika pasižymi melodijų ir ritmų savaimingumu. Ir solistam jos nėra daug lengvesnės už tą ar kitą operinę ariją. Tas pat ir su R. Strausso dainom — jis tikrai nesigaili žmogaus balso stygų (tą puikiai žino kiekviena dainininkė, kuri dainavo ar dainuoja jo Elek-trą). Sudėtingos ir Jul. Gaidelio "Klajūno maldos", gal tiksliau — ciklas maldų, kurias reikėtų paklausyti nors du-tris kartus, kad galėtum į jų muzikinę mintį įsijausti ir ją suprasti. Nors Jul. Gaidelis gyveno ir kūrė Bostone — L. Šukytė tas jo maldas mum pagiedojo pirmą kartą. Ir ta jos pirmoji ciklo interpretacija, jei bus kur nors užrašyta, bus pavyzdinė interpretacija.

Išskyrėm muzikos kūrinius, kurie mum yra mažiau pažįstami. Antrojoj koncerto daly — lietuvių kompozitorių harmonizuotos mūsų liaudies dainos. Aišku, Banaitis, Kačinskas ir Gruodis liaudies dainas harmonizavo atskiru ir savaimingu stilium. Jei tarsim, kad J. Gruodis ir K. V. Banaitis jau yra klasikais, tai itin originaliai ir naujoviškai (turint galvoj fortepiono partiją) praskambėjo J. Kačinsko dainos "Kad jau saulutė", "Vai lazdynai" ir "Kaip aš buvau, sadulia".

Bisui solistė padainavo tris kūrinius — Vytenio M. Vasyliūno įdomią ir pirmą kartą atliekamą dainą, A. Dvoržako tikrai gražią ariją iš op. "Undinė" ir J. Brahmsio "Lopšinė".

Lilija Šukytė, iki šiol daugiausiai savo dvasinių jėgų atidavusi operų teatrui, Bostone nuostabiom spalvom pragydo kaip kamerinė dainininkė. Visi kūriniai, kuriuos ji čia dainavo, buvo paruošti su atsidėjimu, su įgimta dvasine kultūra, buvo ryškiai atskleisti įvairių stilių subtilumai. Frazavimas, muzikavimas, atskirų kompozitorių kūrybos pažinimas — didelė L. Šukytės meno jėga. Žinoma, pasigėrėjimą kelia jos intonacijų švara, ritmų tikslumas, lygi ir daili balso kantilena, puikūs filiravimai (kai iš fortissimo balsas nutolsta iki pianissimo), laisvi aukštieji tonai, tiesiog užburiantys mezzavoce ir piano garsai... Taip, tai vis ta A klasė, kurios viršūnė pasiekia tik negausūs dainininkų būriai.

Sol. Lilija Šukytė po sėkmingo koncerto Bostone, sveikinas su rūstokai atrodančiu poetu Stasiu Santvaru. Gilumoje inž. R. Bričkus. K. Daugėlos nuotr.

Savo prigimtimi Lilijos Šukytės balsas — lyrinis sopranas (italai sakytų lirico spinto — tvirtas lyrinis sopranas), nestokojantis vidinės šilimos, aksomo ir sidabro tembra, lakumo net su pianissimo frazėmis. Gal p. Lilija neužsigaus, jei tarsim, kad mes ne tik gerimės, bet ir didžiuojamės jos pasiekta muzikos ir dainavimo meno kultūra. Tegu dar ilgus metus ją lydi Melpomenė ir Polihimnija!...

Dr. Raminta Lampsatyte-Kollars buvo šauni L. Šukytės palydovė. Pianistei nelengvo darbo davė Dvoržakas, Straussas, o taip pat ir mūsų kompozitoriai Jul. Gaidelis, J. Kačinskas ir J. Gruodis. Bet sunkumų neišgirdom, a k o mpaniatorė lengvai žaidė harmonijų ir ritmų slinktimis, su L. Šukyte sudarė darnų muzikuojantį duetą.

Mich. Kollars su įsijautimu atliko nelengvą partiją Jul. Gaidelio "Klajūno maldų" premjeroj.

Liliją Šukytę ir Ramintą Lampsatyte koncerto rengėjai apdovanojo rožių

puokštėmis, o klausytojai — ilgom ir karštom ovacijom. Lietuvių į koncertą atvyko keli šimtai, salėje matėsi dailūs būrys estų ir latvių. Po koncerto koncertantai ir klausytojai tuose pačiuose konservatorijos rūmuose buvo pavašinti vynu ir gausybė įvairių užkandėlių.

Pagarba ir padėka Baltų Amerikiečių draugijai, kuri čia minimą vokalinės muzikos šventę Bostone surengė. Ta proga atkreiptinas dėmesys į tos draugijos iš-tvermę — kad tai jau 26-tas Baltų koncertų sezonas, kai kasmet Bostone būna surengiami aukšto meninio lygmens estų, latvių ir lietuvių koncertai.

WANTED AT ONCE
EXPERIENCED
AUTOMATIC SCREW
MACHINE

SETUP/OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Experienced Davenport Screw Machine Operators needed, first and second shifts, pleasant working environment, full benefits. Apply at:

KAMINGA MFG.
1337 JUDD AVE. SW
GRAND RAPIDS, MICH. 49509
(7-13)

Sol. L. Šukytė po koncerto Bostone kalbasi su V. Balčiūniene ir I. Veitienė. K. Daugėlos nuotr.

MATAS & TURNER
REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119

486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS

ALGIS MATAS

DALIA ŠIRVAITIS

PETRAS MATAS

CAROL BAGGOTT

PATRICIA SAJOVEC

JONAS DUNDURAS

HOWARD TURNER — Attorney

Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

KAI KUR MŪSŲ VEIKSNIAI NEAKYLŲS

Š. m. sausio mėn. 9 dieną keliose TV stotyse matėme JAV prezidentą besikalbintį su žymesniais Amerikos spaudos atstovais. Šio pasikalbėjimo tikslas — informavimas spaudos žmonių apie vykusius Ženevoje Amerikos ir Rusijos nacionalistinės imperijos užsienio reikalų ministerių preliminarinius pokalbius, kaip išvengti atominio karo pavojaus ir erdvių militarizavimo.

Tokiems pokalbiams prezidento su spaudos atstovais vykstant, man rodos, būtų buvusi labai gera proga paliesti ir tokius įvykius, kaip OSI bendradarbiavimą su rusiškuoju KGB saugumu, kuris žinomas kaip viename pasaulyje vykstančio terorizmo mecenatas ir kaip įvairiausių dokumentų klasifikavimo specialistas.

Deja, gal ne vienas paklaus — o kaip? O gi labai paprastai.

Mūsų veiksmų VLIKui ir ALTui ir LB vadovams reik tikėti, jau kelios dienos prieš tą pasikalbėjimą jo data buvo žinoma. Lieka neaišku, ar buvo daromos bent kokios pastangos kontaktuoti kurį žinomesnį amerikietiškos spaudos atstovą, kad imtų ir paklaustų prezidento, ką jis manas apie Office of Special Investigations įstaigos glaudų bendradarbiavimą su sovietų KGB įstaiga, beišskant vis tų vokiškai naciškų šmėklų, nors jau 40 metų praėjo nuo to laiko, kai jos, atseit, padariusios kokius tai naciams patarnavimus.

Nemanau, kad šiandien Amerikoje nebūtų galima surasti bent vieno spaudos atstovo, kuris nesutiktų tokio klausimo Baltuose Rūmuose iškelti, žinant, kad per tokius pokalbius kartais iškeliama net ir tokie klausimai, kurie ir pačiam prezidentui sudaro nemalonumą.

Šiandien, kada rusai išsigando Amerikos mokslininkų sėkmingai daromų oro erdvėje bandymų, kaip apsiginti nuo priešo (atvirai sakant — nuo rusų) galimo atominėmis raketomis užpuolimo, kiekvienam amerikiečiui turėtų būti aišku, kad rusai tokiam užpuolimui jau yra pasiruošę. Tokiai grėsmei esant, OSI su rusų KGB glaudus bendradarbiavimas daug kam iš žurnalistų, reik tikėti, atrodytų neįmanoma suprasti. Žinoma, prezidentas tokį jo žinioje esančios OSI žingsnius turėtų arba pateisinti, arba suabejoti dėl tų žingsnių moralinio bei teisinio vertingumo.

Daugiau žinių angliškoje spaudoje apie OSI darbus pasirodžius, atsirastų ir plačiau komentary. Kokios

JUOZAS ZEMAITIS

tautybės žmonės tai OSI vadovauja, šiandien niekam nėra paslaptis. Sakoma, kad vienas tų vadovų yra net taip pasakęs: "Duokite man tik bent kurio pabaltiečio vardą, kuris gyveno vokiečių okupacijos metu Pabaltijy, kaltė Maskvoje jam bus tuoj surasta".

Išgyvenome po Antrojo Pasaulinio karo Amerikoje jau daugelį metų ir sąžiningai dirbome Amerikos gerovei. Veik visai nesigirdi, kad pabėgėliai nuo sadistinio rusų terorizmo čia Amerikoje būtų metę į kokią šiam kraštui pragaištingą darbą. Kodėl šiandien dalis tų pabėgėlių šiame demokratiname krašte taip žiauriai apiplėšiami: atimama viskas, ką jie savo prakaistu ir paprasčiausius darbus dirbdami susitapė, ir grasinama pasiųsti maskvinei giltinei juos galutinai pribaižti, vienas Dievas teži. Man rodos visas kultūringas pasaulis žino, kokius žiaurumus išgyveno Pabaltijo valstybių gyventojai, kai tie kraštai pakaitomis buvo okupuojami tiek nacionalistinės Rusijos, tiek ir nacionalistinės hitlerinės Vokietijos, tai kodėl dabar tame pasaulyje tylima, kai tie žmonės ir toliau kankinami, nors, pagal amžių, jų viena koja jau karste?

Nejaugi mes, tie mažųjų tautų žmonės, kurie buvome atkūrę arba sukūrę savas nepriklausomas valstybes, kurios pavyzdingu veikimu pilnai pateisino savo egzistenciją, esame tik tiek kalti, kad ir vėl reikalaujame (tiek moraliskai, tiek ir teisiškai) tokių teisių, kokias jau esame turėję? O gal už tai, kad, pagal Hitlerį ir jo draugą rusą (Stalino asmenyje), mažos tautos nuo žemės paviršiaus turi pranykti taip, kaip tas vandens lašas, nukritęs ant karšto akmens?

Sunku įsivaizduoti ką galvoja tie amerikiečiai OSI žmonės, kurie šiandien kaltina pabaltiečius už tai, kad anie nepasipriešino nei ginklų, nei kumštinių prieš tuos laiku buvusius neįveikiamus vokiškus nacių, kurie sužvėrėjusiai žudė jų okupuotose kraštuose žydų tautybės žmones. Esu tikras, kad šių laikų OSI rūpestingieji "darbuotojai" neturi jokio supratimo, kas vyravo rusiškų nacionalistų ir vokiškų nacionalistų o k u puotame Pabaltijy, kur karo metu pavergtieji žmonės neturėjo jokių teisių, ir privėlėjo vykdyti visokius pavergėjo norus, kad išsaugotų savo gyvybę. Tegaliu tik tiek pasakyti:

— Nepamirškite, jūs ten

OSI, tik vienos tautybės gynimo entuziastai, kad gyvybės išsaugojimo jausmas, nežiūrint kokios tautybės bebūtume, žmonėse yra pats stipriausias!

Šiai tiesai paremti, gali būti labai geri liudininkai ir patys žydai, kurie žydų mirties lageriuose ėjo kapo (vyresniojo pačių žydų tarpe) pareigas. Toks vienas žydų kapo, kurį gerai pažinojau dar universiteto laikais, šitaip man papasakojo:

"Buvau paskirtas savo tautiečių mirties lageryje vyresniuoju — kapo. Kai mūsų lagerio žmonės pradėjo vežti dūmais išrūkyti, aš turėjau savo tautiečius paskirstyti į grupes, kurios kasdien vienas po kito, buvo vežiamas į mirtį. Krintančias ant žemės moteris ir rėkiančius vaikus mušiau su policininko gumine lazda, kad keltųsi ir eitų į paruoštus mirtin nugabenti sunkvežimius. Mušiau tik lengvai, ir saugojausi kad SS nepastebėtų, nes tuoj būčiau vietoje nušautas. Dariau tai tik todėl, kad gyvybės, bent trumpam laikui, pratęsimo jausmas mane privertė".

Šiuos jau gan seniai pasakytus žydo žodžius prisiminus ir į OSI darbus pažvelgus, manau, spontaniškai kiltų toks klausimas: "O kaip OSI "sąžiningieji" žiūri į žydų tautybės kapo elgesį — ar jie irgi naciai?" Atrodo, jie nacių kolaborantais neskaitomi. O kaip gi su tais, kurie nacių laikais buvo priversti eiti tik sargybas, bet žydų nei mušė, nei žudė, ar jie tikrai dabar yra verti pasiųsti į Maskvos kraugeriuskus nacių? Juk šiandien Maskva jau nėra Amerikos draugė, kuri vien tik Amerika nuo nacių sudorojimo išgelbėjo. Nepaslaptis niekam, kad ta rusiškoji meška šiandien jau pilnai pasiruošusi ir pačią savo iš mirties išgelbėtoją praryti. Matyt, kad tik viena OSI to nežino.

Pagaliau, kurgi tie visi turtingieji Amerikos, Anglijos ir daugelio kitų valstybių žydai buvo, kai Hitleris Vokietijoje pradėjo žydus nužmoginti ir jų turtus nusavinti? Kad taip buvo Vokietijoje su žydais elgiamasi, žinojo visas pasaulis. Žinojo tai ir rusiškosios imperijos žydai, nes jie ten grojo dar pirmuoju smuku. O kas gi buvo padaryta, kad tie Vokietijos nužmoginti ir ubagai pavirstę žydai būtų gelbimi? Nieko!

Tokį Amerikos ir kitų pasaulio kraštų turtingųjų žydų tada elgesį net ligi šiandien negalima pateisinti. Atrodo, kad jei tie nelaimingieji Vokietijos žydai tada būtų buvę išle-

džiami su visais jų materialiniais turtais, jie būtų maloniai priimami ne tik Amerikoje bei Anglijoje, bet ir kituose kraštuose. Tokį laisvojo pasaulio turtingųjų žydų pasielgimą pavadinti kitaip, kaip gėsumu — negalima. Nemanau, kad Amerikos žydai, savo tarpe turėdami tiek daug gerų politikų turtin-

gu bankininkų ir didžiulių imonių savininkų, būtų buvę tiek apkliauti, kad nebūtų numatę, ką Hitleris su jų tautiečiais pasiryžęs padaryti.

Jei anaisiais, dar prieš karą, laikais Vokietijos žydai nuo to baisiojo hitlerinio terorizmo būtų buvę išgelbėti, tai karui prasidėjęs (Nukelta į 10 psl.)

1985 KELIONĖS Į LIETUVĄ

DAINŲ IR ŠOKIŲ ŠVENTĖ — 10 DIENŲ LIETUVOJE

No. 715 (19 dienų): liepos 15 - rugpjūčio 2 — \$2,149
10 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoje, 3 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR is JFK.
No. 716 (17 dienų): liepos 16 - rugpjūčio 1 — \$2,059
10 dienų Lietuvoje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze. LUFTHANSA is JFK ir Bostono

KITOS KELIONĖS SU 10 DIENŲ LIETUVOJE

No. 813 A (18 dienų): rugpjūčio 13 - 30 — \$1,999
10 dienų Lietuvoje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR is JFK.
No. 102 (15 dienų): spalio 2 - 16 — \$1,479
10 dienų Lietuvoje su dviem dienom Kaune, 2 Helsinky.
FINNAIR is JFK.
No. 126 (15 dienų): gruodžio 26 - sausio 9 — \$1,459
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky, FINNAIR is JFK.
No. 117 (15 dienų): lapkričio 7 - 21 — \$1,339
10 dienų Lietuvoje, 2 Helsinky. FINNAIR is JFK

17 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, LATVIJA, VOKIETIJA

No. 507A: gegužės 7 - 23 — \$1,839
No. 618A: birželio 18 - liepos 4 — \$1,949
No. 917A: rugsėjo 17 - spalio 3 — \$1,839
7 dienos Vilniuje, 3 Rygoje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze.
LUFTHANSA is JFK ir Bostono

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ESTIJA IR SUOMIJA

No. 805: rugpjūčio 5 - 18 — \$1,829
5 dienos Vilniuje, 2 Talline laivu, 2 Leningrade, 3 Helsinky.
FINNAIR is JFK.

14 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, ITALIJA

No. 512: gegužės 12-25 — \$1,869
No. 609: birželio 9 - 22 — \$2,089
No. 922: rugsėjo 22 - spalio 5 — \$1,869
No. 106: spalio 6 - 19 — \$1,869
5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 5 Romoje su 1 diena Florencijoje. ALITALIA is JFK ir Bostono

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, SUOMIJA

No. 507: gegužės 7 - 19 — \$1,389
No. 611: birželio 11 - 23 — \$1,729
No. 702: liepos 2 - 14 — \$1,729
No. 813 B: rugpjūčio 13 - 25 — \$1,729
No. 903: rugsėjo 3 - 15 — \$1,729
No. 930: rugsėjo 30 - spalio 12 — \$1,389
6 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinky.
FINNAIR is JFK

13 DIENŲ — LIETUVA, RUSIJA, BAVARIJA

No. 514: gegužės 14 - 26 — \$1,669
No. 820: rugpjūčio 20 - rugsėjo 1 — \$1,769
No. 924: rugsėjo 24 - spalio 6 — \$1,669
5 dienos Vilniuje, 2 Maskvoje, 4 Miunchene.
LUFTHANSA is JFK ir Bostono

12 DIENŲ — LIETUVA, LENKIJA, VOKIETIJA

No. 507B: gegužės 7 - 18 — \$1,439
No. 618B: birželio 18 - 29 — \$1,669
No. 702C: liepos 2 - 13 — \$1,669
No. 806C: rugpjūčio 6 - 17 — \$1,669
No. 917B: rugsėjo 17 - 29 — \$1,439
6 dienos Vilniuje, 3 Varšuvoje, 1 Mainze, LUFTHANSA is JFK ir Bostono

10 DIENŲ — LIETUVA, SUOMIJA

No. 916: rugsėjo 16 - 25 — \$1,339
6 dienos Vilniuje, 2 Helsinky, FINNAIR is JFK

Dėl brošiūros ir daugiau informacijos kreiptis:

BALTIC TOURS

293 AUBURN ST.

NEWTON, MA 02166

(617) 965-8080 arba (617) 969-1190

BALTIC TOURS tvarko:

giminių iškviatimo dokumentus
nuperkam automobilius, kooperatinius butus ir kitas
dovanas giminėm Lietuvoje
tarpininkaujam palikimų sutvarkyme

Lietuvos krikštas - 3 veiksmų drama (2)

Vyt. Alantas

Vilniaus krikštas - tautinis pralaimėjimas

Antras veiksmas, Vilniaus krikštas, įvyko 1387 m. Jo organizatoriams buvo didelė riziką ir galvosūkis, kaip privilioti žmones krikštytis. Kad reikalas būtų tikresnis, Jogaila paskelbė grasinimą: "Jei kas priešinsis priimti naują tikėjimą, bus kūno bausmėmis priverčiamas". (Dr. V. Daugirdaitė-Sruogienė, Lietuvos istorija, 161 psl.).

Tačiau krikštytojams neatrodė, kad ir to "paraginimo" būsią gana. Jie nutarė pavilioti žmones ir dovanomis. Buvo išgarsinta, kad apsikrikštijusieji gausią dovanų baltus marškinius. Grasinimai ir prievilas paveikė. Kandidatų į naują tikėjimą susirinko ant Neries kranto nemažai. Galima tą krikštą apytikriai įsivaizduoti taip: baltų marškonų krūvos suverstos ant kranto. Prie jų stovi dovanų dalintojai ir sargybiniai, kad miesto padugnių vagiškai neišgrobstytų. Dr. Sruogienė pasakoja, neofitų buvę tiek daug, jog marškinių pritrūkę ir buvę dalinami kitokio sukūrimo apdarai. Vienas uolus kandidatas į naują tikėjimą krikštijosi net 21 kartą. 20 marškinių jis gavo gerų, o paskutinį kartą, pritrūkus gero apdaro, gavęs seną skudurą, ėmęs triukšmauti ir protestuoti...

Kaip buvo krikštijama?

Jogaila atvykdamas į Lietuvą atsigabeno ir talkininkų, lenkų dvasininkų, kurie, aišku, lietuviškai nemokėjo. Kilo klausimas kaip tą minią apšviesti naujojo tikėjimo šviesa ir kaip ją pakrikštinti praktiškai? Išėjus buvo surasta tokia: du vyriausi teologai Vytautas ir Jogaila, kaip dar mokantieji lietuviškai, lenkų kunigų per vertėjus talkinami, aiškino žmonėms tikėjimo tiesas, o pats krikšto sakramentas, anot dr. V. Sruogienės, buvo teikiamas taip: "Žmonių susirinko tiek daug, kad mažas dvasininkų būrelis nespėjo atlikti darbo. Tada lenkų apaštalai griebėsi iki tol krikščionybei nežinomo apaštalavimo būdo: rinko būriais atskirai vyrus bei moteris ir krikštijo drauge šlakstydami švęstu vandiniu. Kiekvieno būrio žmonės gaudavo tą patį šventojo vardą — Jono, Onos ir t.t." Neofitai tada galėjo bėgti pasiimti dovanų...

Idomu kokia visuomenė krikštijosi? Iš to krikšto neatrodo, kad ponija ir turtingi miestelėnai būtų susigundę stoti į būrelį gauti

bendrą vardą, o paskum skubėti atsiimti dovaną. Jogailos krikštas greičiausiai buvo amatininkų, darbininkų, tarnų ir apamai miesto varguomenės krikštas. Tai, žinoma, nieko blogo: reikėjo pakrikštinti ir proletarus, bet mums iš tikrųjų nėra ko didžiuliotis ir reklamuotis tokiomis farso priekvapiu atsiduodančiomis apaštalavimo formomis, nežinomomis krikščionybės platinimo istorijoje.

To "krikšto" pasekmės

Vilniaus krikštas turėjo Lietuvai liūdny, sakyčiau, labai žalingų toli siekiančių pasekmių. 1387 m. Vilniaus krikštas Lietuvą tvirtiau "suglaudino" su Lenkija. Dr. V. Sruogienė rašo: "Priėjusiems krikštą arba norintiems krikštytis buvo duota svarbių privilegijų: pripažinta visiška žemės nuosavybės teisė, duota pagreitintas teismas, leista bajorų dukterims ir gimnaitėms tuoktis neatsiklausus savo kunigaikščių, kaip anksčiau būdavo reikalaujama, pakrikštytojų žmonos gavo teisių vyro turtui. Bajorai buvo atleisti nuo daugel pareigų kunigaikščiams, išskyrus karo prievolę ir kunigaikščių pilių statybą".

Tai viena, o antra, po Vilniaus įvykių vienu požiūriu atsitiko tas pats, kaip ir po Mindaugo krikšto tik su žymiai skausmingesnėmis pasekmėmis. Nei Vytautas, nei juo labiau Jogaila nepasirūpino paruošti lietuvių dvasininkų naujam tikėjimui skelbti. Atrodo, kad tiems naujojo tikėjimo apaštalams, Lietuvos valdovams, nė iš tolo neatėjo mintis į galvas, kaip ir Mindaugo laikais, kad krikščionybė gali plisti žmonėse skelbiant tik savo gimtąją kalbą!

Mindaugo ir Vilniaus krikštų skirtumai

Betgi nuo šios vietos Jogailos krikštas atsiskiria nuo mindauginio tuo požiūriu, kad, nesant lietuvių dvasininkų, buvo importuoti kunigai iš Lenkijos, kurie lietuviškai nemokėjo ir nemanė mokytis. Jiems pirmiausia rūpėjo lenkybė, o ne katalikybė. Į lietuvių jie žiūrėjo iš aukšto, niekino jų kalbą ir skelbė, kad Dievas tos "apgoniškos kalbos" nesuprantas ir todėl ji reikią garbinti tik lenkiškai. Niekindami, žemindami ir visai šmeiždami lietuvių tautą jie tuo pačiu ragino žmones ją pamiršti, išsižadėti ir glautis

prie žėčpospolitos. Jogailos krikštas atvėrė į Lietuvą duris ne tiek krikščionybei, kiek lenkybei. Svetima kalba skelbiamas naujasis tikėjimas tautai nieko nepadėjo. Pagaliau ir pati tauta nejautė reikalo ir neturėjo noro keisti dievus. Be abejo, būtų susiklosčiusi visai kitokia padėtis, jei naujas tikėjimas būtų buvęs skelbiamas lietuvių kalba.

Tarp Mindaugo ir Vilniaus krikštų buvo ir daugiau labai ryškių skirtumų. Mindaugas negrasino ir nesilūle dovanų krikštutis. Tai buvo apsisprendimas laisva valia. Niekas neprievartavo žmonių ir nenaikino senųjų lietuvių tikėjimo institucijų.

Gi Vilniuje žmonės buvo varomi po krikšto šlakstytu administraciniais grasinimais bei viliojami dovanomis. Paskum su slaviška furija buvo pradėtos naikinti ramovės ir senojo kulto vietovės. Viskas kas buvo lietuviška: kalba, tikėjimas, kultūra — lenkų šovinistų dvasininkų akyse buvo smerktina, šmeižtina ir naikintina. Po krikšto atšliaužė ir baudžiava. Nemanau čia tvirtinti tai buvus krikšto kaltę, — baudžiava siautėjo tuo metu visoje Vakarų Europoje — o tik noriu pasakyti, kad lenkiškoji klebonija ir sulenkėjusių pagal Jogailos pavyzdį bajorų dvarai pasidarė ir ilgus amžius buvo lietuvių tautos dvasios slopinimo bei charakterio žalojimo židiniai. Kitaip saktant, klebonija ir dvaras, itin įsigalėjus baudžiavai, pasidarė lietuviybės didieji priešai. Nebe reikalo mūsų žmonių išmintis, sako: — Dvarą iš tolo apeik, daugel bėdų išvengsi.

Todėl "Draugas" visai pagrįstai klausia: "Ir ko gi būti pasiruošusiems atiduoti lenkam ir Lietuvos christianizaciją, nebent būtų pasiruošę jiems atiduoti ir Vilnių" ("Draugas", vedamasis, 1985. I. 11).

Žodžiu, Jogailos krikštas buvo aiškus politinis posūkis lenkybes link. Tai buvo didelė nelaimė, kuri paskum atsileps ilgus amžius ir kažin ar bus pasibaigusi ir po šiai dienai? Plačioji lietuvių visuomenė skelbiama svetima kalba tikėjimo nesuprato, liko abejinga ir slapta puoselėjo senas tradicijas.

Kiek įsigalėjo krikščionybė Lietuvoje po Jogailos krikšto akivaizdžiai matyti iš to fakto, jog Vilniaus vysk. Protosevičiui po 200 metų teko šauktis jėzuitus

iš Vakarų Europos katalikybei Lietuvoje gelbėti. Plačiuose gyventojų sluoksniuose tebetvyrojo antikinio tikėjimo tradicijos, o be to pavoju katalikybei sudarė ir sparčiai beplintanti reformacija. Žodžiu, beveik reikėjo skelbti ketvirtą Lietuvos krikštą. Vilniuje iš pradžių vyskupas įsteigė kolegiją, kuri paskum, 1597 m. buvo perorganizuota į Academia Vilmensis, t. y. Vilniaus universitetą. Jėzuitai ėmė leisti religinę literatūrą lietuvių kalba ir susirūpino ruošti kunigus lietuvių. Padėtis, gal kiek ir pagerėjo, tačiau senojo tikėjimo atšvaistės dar ilgai neišblėsio iš lietuvių sąmonės. Archeologė M. Gimbutienė pastebi, kad katalikybė paveikusi lietuvių iš paviršiaus, tačiau senoji pasaulėžiūra dar išsilaikiusi ištisus 500 metų. ("Lietuvių liaudies meno šaknys", "Aidai", 1949 m. gegužės mėn.).

Kas buvo krikšto tėvas?

Gal čia bus ne pro šalį prisiminti kas buvo tas "krikstatėvis", Jogaila? Biologiškai jis buvo hibridas, lietuviškai tariant, mišrūnas. Tėvas lietuvis LDK Algirdas, motina — rusė. Atseit, pagal kraują tik pusė lietuvių. Jam buvo perniek Lietuvos gerovė ir garbė. Jogaila per visą savo gyvenimą dirbo Lietuvos nenaudai.

Argi pamiršime, kad, mirus jo tėvui ir tapus jam Lietuvos didžiuoju kunigaikščiu, Jogaila slapta susimokė su kryžiuočiais ir padarė slaptą sutartį prieš savo dėdę Kęstutį. Šis sąmokslą susekė, bet, užuot išdaviką pakoręs, jam dovaną ir apgyvendino Kria-

vos pilyje. Paniekinęs iškilmingą pasižadėjimą klausyti dėdės, Jogaila toliau intrigavo prieš jį ir pagaliau visa istorija baigėsi tuo, kad pats Kęstutis su Vytautu pateko Jogailai į nagus. Kęstutis buvo nužudytas, o Vytautui beveik stebuklingai pavyko išsigelbėti. Dėl nepavartotos laiku virvės Jogailai ant kaklo, Lietuvos istorija nuklajojo pasibaisėtinais klyskeliais.

O juk neužmirština ir tai, kad Jogaila, eidamas užkoriai į Krokuva, įmetė Jadvygą į steblių ir visą savo už Lenkiją didesnę valstybę. Tokio kito atsitikimo pasaulio istorija nežino. Jogailai karaliaujant prasidėjo Lietuvos politinis, tautinis, dvasinis bei ekonominis apiplėšimas.

Tad ir kyla labai rimtas klausimas ir abejonė, ar tai tokio krikšto sukaktuves rengiamės minėti? Man nesmagu, tiesiog, sakyčiau, gėda apie tai net pagalvoti. Minėsime geradarę Lenkiją, kad jos karalius malonėjo apkrikštinti Lietuvą! Mūsų spaudoje pasirodė žinutė, kad kažkas iš mūsų jau užsiminęs ir popiežiui ir jis jau pritaręs Vilniaus krikšto minėjimui. Kodėl lenkui popiežiui nepritarti istorijos įvykiui, kuris pagarbina Lenkiją? Pagaliau paklaustina, ar neatėjo metas savo problemas spręsti patiems, o ne ieškoti amžinai globėjų kur kitur?

Ką galvoja mūsų veiksniai ir visuomenė?

Pagaliau ką galvoja mūsų veiksniai ir visuomenė? Krikšto sukaktuvių minėjimas nėra vienos konfesijos (Nukelta į 10 psl.)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601

Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

KAI KUR MŪSŲ VEIKSNIAI NEAKYLŪS...

(Atkelta iš 8 psl.)

jus ir Hitleriui okupavus beveik visą Europą, ten buvusių žydų padėtis, reik manyti, būtų buvusi visai kitokia. Šiandien tų okupuotų kraštų žmones kaltinti, kad jie žudė žydus, tai didžiausia OSI nesąmonė. Nereikia niekad pamiršti, kad karui vykstant ir vienai valstybei kitą okupavus, okupuotos valstybės gyventojai tampa beteisiais. Okupuotame krašte karo stovini esant, bet kuriam to krašto gyventojui atsiskius okupanto įsakymus vykdyti, jis gali būti tuoj pat nušautas. Matyt, OSI bendradarbiai to nepajėgia įsivaizduoti.

Kiek plačiau palietus OSI nepateisinamus kaltinimus tų žmonių, kurie karo audrose jau ir taip labai daug nukentėjo, grįžkime atgal prie šio rašinio tiesioginės temos. Visi gerai žinome, kad, nežiūrint bet kam ir bet kokie kaltinimai primetami, prieš juos visuomet gynamasi, o tuo labiau, kai tie kaltinimai išlaužiami iš piršto. Kai patenkama į teismus paprastai, be advokato negalima apsieiti. O advokatas — pinigai, pinigai, pinigai... Pirmiausia, OSI murdomi žmonės padaromi ubagais, atimama jo pilietybė ir, pagaliau, jo užbaigimui grasinama

Kremliaus giljotinai atiduoti.

Nuo šių baisenybių gintis, buvo įsteigtas specialus piniginis fondas. Koks šiaudien to fondo piniginis stovis, spaudoje neteko pastebėti. Matyt tik vegetuoja, nes mūsų veiksniai ne daug tam fondui padeda. O turėtų būti priešingai!

Mes pravedėm tiesiog toronadišką propagandą Lietuvių Fondą trimilijonių padaryti, šimtais tūkstančių surenkame Lietuvių Katedrai (slavistikos rėmuose) išlaikyti — jos mokomajam personalui ir studentams pasamdyti (ir vien tik dėl garbės, kad turime net lietuvišką universitetą; leidžiame dešimtim tūkstančių advokatams tarp savęs (Lietuvių Bendruomenė ir R. Lietuvių Bendruomenė) besibylinėjant jau daugiau, kaip dešimt metų, nekaltų savo brolių, kurie šiaudien padaromi beteisiais ir skurdžiais, gynomui teismuose mūsų pinigines vos praveriamos.

WANTED JOURNEYMEN OR 1ST CLASS SKILLED SCREW MACHINE SET-UP OPERATORS

Career opportunity for employee in a major Hudson Screw Machine company for a candidate with a minimum of 5 years set-up experience on Acmes and Cones. Excellent salary program in addition to company paid for benefit program for the individual employee and their dependents. pension, life insurance, etc. For additional information call: 517-448-8904. (9-12)

GT INTERNATIONAL

SOL. ALGIO GRIGO VADOVAUJAMOS KELIONIŲ AGENTŪROS

G. T. INTERNATIONAL, INC.

1985 METŲ KELIONĖS Į LIETUVĄ:

KELIONĖS Nr. 1 BALANDŽIO 12 D. IKI BALANDŽIO 27 D

11 dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis.
Iš New Yorko \$1,481.00
Iš Montrealio \$1,850.00 Kanadiškais

KELIONĖS Nr. 2 LIEPOS 15 D. IKI LIEPOS 31 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas, 2 dienos Helsinkis.
Iš New Yorko \$1,788.00
Iš Montrealio \$2,225.00 Kanadiškais

KELIONĖS Nr. 3 RUGSĖJO 1 D. IKI RUGSĖJO 18 D.

11 dienų VILNIUS, 1 diena Leningradas, 3 dienos Helsinkis.
Iš New Yorko \$1,669.00

KELIONĖS Nr. 4 GRUODŽIO 20 D. IKI SAUSIO 4 D.

11 dienų VILNIUS, 3 dienos Helsinkis.
Iš New Yorko \$1,467.00
Iš Montrealio \$1,835.00 Kanadiškais

(Miegant dviem kambaryje), įskaitant visas susisiekimo išlaidas, viešbučius (President Hotel — Helsinkyje), maistą, operos, teatro, arba baletu bilietus, įvairias ekskursijas ir daug kitų priedų Kelionės Nr. 2 DAINŲ ŠVENTĖ, Kelionės Nr. 4 GRANDIJOZINIS NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIUS.

Tarpininkaujame nuperkant automobilius, kooperatinius butus, bei sutvarkant dokumentus iškvietimams. Tolimesnė informacija ir visais kelionių reikalais prašom kreiptis į:

G. T. INTERNATIONAL, INC.
P. O. BOX 29163
CHICAGO, ILLINOIS 60629
Telefonai: (312) 471-1700 arba 471-1702

Skrendame erdviais FINNAIR lėktuvais

Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime New Yorke programą atlikęs jaunimas, vadovaujamas Jadvygos Matulaitienės Tautinių šokių ansamblis Tryptinis. Dešinėje stovi jų mokytoja J. Matulaitienė.

LIETUVOS KRIKŠTAS...

(Atkelta iš 9 psl.)

jos, organizacijos ar kurio luomo reikalas. Tautos krikšto sukaktuvių minėjimas yra valstybinis reikalas. Ak, žinoma, niekam nėra uždrausta minėti privačiai, bet minėjimas tautos, ar valstybės mastu yra kas kita. Mes nepriklausomos valstybės tuo tarpu neturime, bet kai kurie mūsų veiksniai pretenduoja kalbėti pavergtos tautos vardu. Žodžiu, turime tris didžiulius: VLIKą, PLB ir Amerikos Tarybą. Turime dar ir ALB bei LTS ir kitus. Kokia jų pažūra į Lietuvos krikšto minėjimą? Neužtenka čia vyskupų ir katalikų veikėjų nutarimo: krikšto minėjimas turi būti nutartas ir politinių veiksmų. Pagaliau ir plačioji visuomenė turėtų tuo klausimu pasisakyti bent spaudoje.

O galų gale ir mums visiems reikėtų kartą ant visados sustoti prie vienos datos. Vilniaus krikštas yra liūdnas, gėdingas mūsų istorijos epizodas, turėjęs skaudžių politinių, dvasinių ir ekonominių pasekmių: tai yra mūsų dar vienas pralaimėjimas. Argi mes šauksime susirinkę Romos bazilikoje: — Valio Lenkija! Dėkojame tau už krikštą!

P. S. Tarp kitko gal čia bus įdomu išgirsti ir balsą iš "liaudies". Atvažiavęs į Ameriką 1949 m. aš kurį laiką susirašinėju su Aniu Rūku. Apie tą laiką jis išleido knygėlę, pavadintą, "Asmenų, dievybių ir didvyrių vardynas" (89 psl.). Jis itin buvo susirūpinęs lietuviškais vardais, ilgai juos rinko ir sudarė kiekvieno mėnesio vardyną, skirdamas po 4 vardus kiekvienai dienai (du vyriškus ir du moteriškus). Savo knygelės "Priedėlyje" autorius mini esąs skaitęs Sorbonos prof. Charles Guigneberto ir J. G. Fraz-

rio veikalus. Ir aplamai iš jo paaiškinimų matyti, kad jis domėjosi religijų istorija. Tarp kitko vienoje vietoje autorius užkliūva ir Jogaila, pažymėdamas, kad jo "žiopliškas pasidavimas lenkų norams"... lietuviams padaręs "mirtinų žaizdų". Tai yra apsiskaičiusio, gero lietuvių patrioto nuomonė. Kitoje vietoje jis klausia: "Kada lietuviai pabūs iš lietuviško snaudulio?"

(Bus daugiau)

B. JONUŠO STIPENDIJA LITUANISTIKAI

Muziko ir kompozitoriaus Broniaus Jonušo atminimui lituanistikos stipendija šiais metais jau bus aštuoni. Iki šiol stipendijas gavo aštuoni studentai (vienais metais buvo pripažinta, kad stipendijos vienodai vertos dvi kandidatės). Praėjusiais metais stipendiatė buvo Ramona Steponavičiūtė iš Chicago. Visi tie gavę stipendijas žinomi kaip geri studentai ir veiklūs lietuviškam gyvenime. Stipendija duodama tiems, kurie šalia pagrindinių studijų pasirenka ir lituanistiką.

Stipendiją 1000 dol. įsteigė Broniaus Jonušo našlė Emilija Jonušienė. Jos gražinti nereikės.

Kandidatus stipendijai gali pasiūlyti kiekviena lietuvių jaunimo organizacija iš bet kurio komiteto, įvairūs lietuviškieji sambūriai, vienetai. Siūlymai turi būti pagrįsti

ir motyvuoti. Siūlymus siųsti iki birželio 16 dienos šiuo adresu:

Mrs. Emilija Jonušienė,

9927 Devonshire,

Omaha, NE, 68114.

Stipendijai kandidatę-tą parinkti bus sudaryta teisėjų komisija.

WEB-OFFSET PRESS OPERATORS

Due to recent expansion, Century Graphics Corporation of New Orleans, LA, a leading web-offset newspaper insert printer has opportunities for individuals with four-color web-offset press experience all positions, press maintenance, and pre-press experience. Century Graphics offers a career with 1st class benefits and an excellent work environment. Send resume to:

CENTURY GRAPHICS CORP.

Personnel Manager

P.O. Box 158

Metairie, LA 70004

An Equal Opportunity Employer

FOAM

Person with hands-on experience in flexible, and self-skin foams. Familiar with high and low pressure equipment, developing molds thru production, chemicals, and troubleshooting. Excellent opportunity. Call for interview or send resume with salary requirements to: Bill Koll, FITNESS SYSTEMS MFG, 14670 N.E. 95th, Redmond, WA 98052. 206-881-6262.

COPY COP COMPANY

A,

Boston Based Printing & Copying Co. is looking for PRESS SUPERVISOR

A. B. DICK 360

Boston based printing co. is looking for a skilled A. B. Dick 360 press operators to be a working supervisor on 2nd shift, (2-10 Tues. thru Fri. 9-5 Sat.). Competitive wages, good working cond. Call:

617-451-0234

(11-16)

TAUPLYKITE PAŠTU KASOJE!

LIETUVIŲ FEDERALINĖJE KREDITO UNIJOSJE

LAIŠKAMS

2615 W. 71st St.
Chicago, IL 60629
312-737-2110

1445 So. 50th Ave.
Cicero, IL 60650
312-656-2201

Užpildę atkarpą gražinkite

Vardas, pavardė: _____ and/or _____

Adresas _____

Telefonas # _____ Social Security # _____

[] pridėdus čekį \$ _____ sumažė.

Parašas _____

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

SUSITIKIMAS SU POETU VENANCIJUM ALIŠU

Naujausios poeto Venancijaus Ališo poezijos rinktinės "Anapus marių" sutiktuves įvyko š. m. kovo 1 d. Jaunimo centro kavinėje, Chicagoje.

Vakaronei vadovavo ir įvadinį žodį tarė knygos leidėjo Ateities literatūros fondo atstovas Vaclovas Kleiza. Atsiminimų pluoštą apie V. Ališo gyvenimą ir poeziją pažėrė tuometinis Lietuvos respublikos atstovas Brazilijai, rašytojas Povilas Gaučys. Vaizdžiai ir nuosekliai aptarė lietuvių emigrantų gyvenimo sąlygas, socialinę būklę ir religinę pastoraciją. Kun. Aleksandras Arminas — poetas Venancijus Ališas į Braziliją atvyko 1937 m., pakviestas metais anksčiau apsigyvenusio gimnazijos ir seminarijos mokslo draugo kun. Pijaus Ragažinsko ir įsijungė į lietuvių pastoracinį darbą Sao Paulo mieste, redagavo savaitraštį "Šviesa". Atvykus daugiau kunigų, iš lietuvių pastoracinio darbo pasitraukė ir perėjo šviesti brazilų. Pagal P. Gaučį, pasitraukimo priežastis buvo nesutarimas tarp kunigų. Kun. A. Arminas — Venancijus Ališas perėjo kelias brazilų parapijas, bet ilgiausiai, iki mirties darbavosi savo sukurtoje parapijoje MAUA miestelyje, netoli Sao Paulo. Čia jis pastatė admeninę bažnyčią, kleboniją ir medicinos seselių mokyklą. Vyskupijos ir parapijiečių buvo labai vertinamas ir gerbiamas. Roma pakėlė jį prelatu, o miestas prie bažnyčios esančią aikštę pavadino jo vardu. Mirė 1975 m. birželio 6 d. ir palaidotas prie jo pastatytos bažnyčios sienos. (Buvo gimęs 1908. XII. 2 d. Ožkabalių km., Vilkaviškio avalsė. ir apskr.).

Venancijus Ališas išleido tris poezijos knygas: Sao Bento varpai, 1938 m. (Šviesos spaustuvė Kaune), Pietų Kryžius, 1948 m. (Sao Paulo) ir Cascata Cristalina, 1953 m. (Sao Paulo). Buvęs paruošęs ir įteikęs 1940 m. Sakalo leidyklai poezijos rinkinį "Anapus marių", bet dėl bolševikinės okupacijos knyga skaitytojų nepasiekė.

Poetas Venancijus Ališas apdainavo gyvenamąją aplinką, žmones, gamtą, medžius, žvėrelius paukščius. Jo poezijoje apdainuota jūra bet mažai eilių religiniais motyvais. Geriausia poezija sutelkta Pietų Kryžiaus leidinyje. Jis sukūrė net 17 sonetų, reikalaujančių iš poeto didelio talento ir disciplinos, nes turi labai griežtą formą.

V. Ališo įnašas į mūsų poeziją yra didelis, nes poetas aprašė atogrąžų kraštą, netiksliai vadinamą egzotika. Vietos žmonėms yra paprastas gyvenimas, bet ne egzotika ir V. Ališas rašė ką matė ir pergyveno.

Šio rinkinio redaktorius poetas Kazys Bradūnas papasakojo kaip atsirado V. Ališo rankraščiai ir išguldė beveik 10 metų po autoriaus mirties, pasiekė skaitytojus. Čia lėmė palankios aplinkybės. Gimnazijos mokslo draugai — rašytojas Antanas Vaičiulaitis paruošė prel. Aleksandro Armino — poeto Venancijaus Ališo gyvenimo ir kūrybos ištisą studiją, o Petras Kasulaitis finansavo išleidimą. Pačiam K. Bradūnui teko atrinkti iš gauto maišo rankraščių dar nespausdintus eilėraščius ir atitinkamai sugrupuoti.

Prel. A. Armino-V. Ališo mokslo draugas Petras Kasulaitis paskaitė keleto laišku ištraukas, apie poeto sielovimąsi lietuviškais reikalais ir jautriai pergyvenusį Lietuvos ir lietuvių nelaimės. Poetas V. Ališas buvo jautrus, bet užsidares ir mažai reikiškesi visuomeninėje veikloje, nors jaunimo ir žmonių buvo mėgiamas. Tas labai ryškų iš jo pirmųjų penkerių metų vikaravimo Keturvalakiuose.

Po žodinio aptarimo, buvo parodyta keliolika skaidrių iš poeto jaunystės, pastoracijos ir laidotuvių. Laidotuvsė dalyvavo Šveicarijoje gyvenantis jaun. brolis kun. Albinas Arminas ir tuo laiku besilankanti poetė dr. Marija Stankus-Saulaitė. Kun. Albinas Arminas, surinkęs visą rašytinę medžiagą, sukišęs į maišą, paprašė parvežti į Chicago ir perduoti poetui Kaziui Bradūnui. Skaidrėse rodome vaizdus aiškino knygos redaktorius K. Bradūnas. Iš jo aiškinimų patyrėme, kad Vilkaviškio gimnazija yra daugiausiai davusi literatūrą ir poetų, kaip kitos Lietuvos mokyklos.

Po pertraukos, pasivažiavus ir atsigaivinus, poeto V. Ališo naująją poeziją puikiai rečitavo aktorės — Marija Smilgaitė ir Daiva Markelytė. Tai buvo puiki paslauga poetui, nes aktorės savo išraiškiu skaitymu, atidengė jo poezijos grožį.

Vakarone ruošė Chicago ateitininkai sendraugiai, dažni literatūrinių vakaronių rengėjai. Šioje vakaronėje dalyvavo kietasis poezijos bičiulių branduolis, nesiekias pilnos šimtinės.

Knygos metrika: Venancijus Ališas. Anapus Marių, poezijos rinktinė. Redagavo Kazys Bradūnas, aplankas Vytauto O. Virkau, išleido

Jaunimo Centro Chicagoje 1984-1985 metų valdyba. Sėdi iš kairės: Gražina Micevičiūtė, pirm. Irena Kriaučeliūnienė ir Birutė Jasaitienė. Stovi: Henrikas Laucius, Dalia Dundzilienė ir Viktoras Lesniauskas.

Ateities literatūros fondas (10000 So. Bell Ave., Chicago, Ill. 60643), spaudė Draugo spaustuvė, 190 ps. kietais viršeliais, kaina 7 dol. Knyga gaunama pas leidėją ir platintojus.

PRANEŠIMAI

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti vajuos atidarymo vakarienė įvyks kovo mėn. 16 d. 6 val. vak. Lietuvių tautiniuose namuose, 6422 So. Kedzie Ave., Chicago, Ill. 60629.

Vietas ar stalus prašome rezervuoti iki kovo 13 d. šiais telefonais: 776-3547 (Verutė Lenkevičienė) ar 737-1920 (Matilda Marcinkienė, tik vakarais).

Vakarienes metu humoristinę programą atliks vieno žmogaus teatras — žinomas aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko.

Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti komitetas, vadovaujamas dr. Leono Kriaučeliūno, visus kviečia šioje vakarieneje dalyvauti ir pasidžiaugti aktorius Vitalio Žukausko atliekama programa, o tuo pačiu paremti ir Dirvos leidimą.

PUSRYČIAI

Darbščioji Jaunimo centro valdyba, pirmininkaujama Irenos Kriaučeliūnienės ir šiais metais ruošia priešvėlykinius pusryčius, kurie bus kovo 31 d., Verbų sekmadienį, 11:30 val. ryto, Jaunimo centro didž. salėje.

Visi lietuviai kviečiami dalyvauti ir vietas bei stalus iš anksto rezervuoti Jaunimo centro raštinėje. Ypač jaunos šeimos su mažais mažais vaikais turėtų kuo skubiausiai užsisakyti vietas, kad gautų stalus arčiau scenos.

Priešvėlykinių pusryčių ruošą rūpinasi specialus moterų komitetas, o programą ir margučius ritinėji-

mą praves mokytojos — Danutė Eidukienė ir Rūta Jautokienė.

Dalyvaukime ir paremkime Jaunimo centro išlaikymą.

★

Jaunimo centro valdyba prašo perskaitytus lietuviškus žurnalus neišmesti, bet atnešti į Jaunimo centro raštinę ir leisti pasiskaityti

kitiems, tų žurnalų neprenumeruojantiems.

• **Margučio instrumentalistų koncertas**, kuriame bus atliekami solo kūriniai, o taip pat smuikų bei fleito duetai, įvyks kovo 17 d. 2 val. p. p. Jaunimo Centre. Programą atliks smuikininkai D. Pomerancaitė ir Y. Mazurkevich bei fleitininkė A. Šepetytė.

CHICAGOS MOTERŲ KLUBO DĖMESYS JAUNIMUI

LMKF Chicago Moterų klubas, jaunimui talkinant, pasigerėtinai atžymėjo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo sukaktį š. m. vasario mėn. 24 d., Jaunimo centro rūmuose.

Klubo pirmininkė J. Kerelienė atidarydama susirinkimą tarė: "Mes žvelgiame į praeitį nebeprasimiai: gerbiame tautos praeitį, tautos karžygius, didvyrius, kad pasisemtume jų stiprybės dabarties ir ateities tautinei gyvybei ir ryžto kovai už Lietuvos laisvę."

Praėjusio susirinkimo protokolą perskaitė sekretorė Svajonė Kerelytė. Protokolas buvo plovimu užgirtas ir be pataisų priimtas.

Paskaitą skaitė taip pat jaunosios kartos atstovė, Rita Likanderytė, akademikė skautė.

Ji jaunatvišku nusiteikimu vaizdžiai pasakojo apie savo vaikystės dienas, kaip ją tėveliai įrikiavo į lietuvišką gyvenimą, kaip vedė į lituanistinę mokyklą, į skautų organizaciją, vis jai pačiai dar nesuvokiant kodėl ir vis nenorint atsiskirti vaikiškų pramogų. Pagaliau, kaip ji paaugo, pamilo tą lietuvišką mokyklą, skautų organizaciją, lietuvišką jaunimą, ir pačią lietuvišką veiklą. Klausyto-

jos dėkojo Ritai už jos atvirumą ir parodytą tautinio išlikimo rūpestį, o pirminkė paskaitininkei įteikė puikų rožės žiedą.

Sklandžiai buvo aptarti einamieji reikalai. Nutarta rengti abiturientų susipažinimo tradicinį vakarą, gegužės 2 d., toje pat S. R. salėje, Chicago vakaruose. Tenka pasakyti, jog šis tradicinis renginys yra giliai reikšmingas: supažindinamas ir suglaudinamas lietuviškas jaunimas Chicago ir jos plačių apylinkių mokyklų. Nutarta surengti ir tradicinį Vėlykų stalą Atvelykio metu, Tautiniuose namuose. Nutarta sekti vietos anglišką spaudą ir protesto laiškais atremti juose rašomą netiesą apie Lietuvą ir lietuvius. Nutarta finansiškai paremti OSI terorizujamų lietuvių apsigynimo pastangas, paskirta 50 dol. iš izdo ir dar asmeniškai beveik tiek pat suaukota. Pirmininkė pažadėjo nedelsiant aukas persiųsti gynybos komitetui. Veiklos svarstybose, darant nutarimus gyvai dalyvavo dr. V. Sruogienė, Al. Rūgytė ir kitos. Al. Rūgytė atnešė į susirinkimą naujai išleistą L. Istorijos draugijos leidinį,

(Nukelta į 12 psl.)

Kaziuko mugėje Chicagoje s. Sofija Jelionienė (Kernavės tn.) aptarnauja pirkėjus... V. Bacevičiaus nuotr.

KAZIUKO MUGĖ CHICAGOJE

Skautiškas jaunimas, tėvai ir vadovybė ilgus rudens ir žiemos vakarus skyrė įvairių muginukų darbams. Buvo įdėta šimtai ir gal tūkstančiai valandų darbo, tik tie kurie dirbo tas valandas tegali suskaičiuoti. Žinoma, tie kurie dirba tų valandų ir neskaito. Daugelis jau yra prie to taip įpratę, kad vienai mugei pasibaigus pradeda planuoti ir rengtis kitai mugei. Yra tokių šeimų — kur visi į tą darbą yra įsijungę. Mažoniu matyti visus šeimos narius uniformuotus atvykstant į Jaunimo centrą ar stovyklaujant. Skautija atlieka didelį auklėjamąjį ir lietuviybės darbą, žinoma, tai pareikalauja daug pinigų.

Rako stovykloje vis kas nors sulūžta, supūva ar suplyšta, reikia ką nors pakeisti ar naujai įsigyti. Tam neužtenka vien darbo — bet reikia ir lėšų. Kaziuko mugė yra vienas iš tų būdų,

tas lėšas sukelti. Tenka pasidžiaugti, kad lietuviška visuomenė jautriai reaguoja ir tas muges gausiai lanko. Siemet mugė įvyko kovo 3 d. Jaunimo centre. Jau šeštadienį beveik visą dieną vyko parengiamieji darbai: gabeno dėzes, lentas, maišus, maišius ir puodus. Vieni piovė, kiti kalė dažę, įvairius užrašus darė ar kaspiniu tempė. Patys jauniausi iš aukšto į aukštą bėgiojo, ir visas Jaunimo centras užėmė kaip bičių avilys!

Oro biuras žadėjo pusėtinai neblogą sekmadienio dieną, bent iš ryto nežadėjo lietaus, sniego ar audrų. Tad žmonės atsipalaidavę nuo jų judėjimą varžiusio ledo, sujudo važiuoti kaip į šiluvos atlaidus. Važiavo ne tik iš Chicago, bet iš visų priemiesčių, kaimų ir vienkienų. Važiavo iš Cicero ir Lemont, iš Downers Grove, iš Western Springs, Palos Heights, važiuavo net

iš Gary ar East Chicagos, matėsi veidų iš Waukegan, Rockford ir Springfield. Viena skautiška šeima (G. ir J. Taorai) taip įsismagino, kad net iš Clevelando atvažiavo. Privažiavo Fordų, Toyotų, Hondų (ir žinoma brangesnių) pilnos automobilių statymo aikštės, skersgatviai ir tolimesni užkampiai. Jaunimo centras buvo lyg skruzdėlynas, pilnas dirbančių ir lakstančių. Iš virtuvės sklido lietuviškų valgių kvapniai. Lietuvišku pasakymu buvo tiek daug svečių ir triukšmo, net stogas kilnojosi.

Mugę atidarė Lietuvos gen. konsulė Juzė Daužvardienė. Mugės atidarymui vadovavo "Lituanicos" skautų tuntas. Be to, mugėje dar dalyvavo Aušros Vartų, Nerijos ir Kernavės tuntai, taip pat Chicago skautininkų draugovė ir Chicago akademikai skautai. Viršutinėje salėje buvo visų didžiausias susigrūdimas, nes čia vyko loterijos ir visokių rūšių prekyba. Visuomet didelį pasisekimą ir daug pirkėjų turi įvairūs liaudies meno drožiniai. Apatinėje salėje buvo valgyklos, čia irgi kasmet būna didelės eilės. Yra daug tokių mugės lankytojų, kurie atvažiuoja tik pavalgyti ir gal kokį pažįstamą susitikti. O tam čia yra daug progų, susitikti senus pažįstamus — plačiai pasisklidusius aplink Chicago.

Kavinėje buvo sunku rasti kėdę atsisėsti. Įvairiose klasėse taip pat buvo pardavinėjami tortai ir įvairūs skanėstai. Antrame aukšte buvo įvairūs renginiai pačiam jauniausiam atžalynui. Daugelis iš jų buvo įvairiai nugrimuoti ir jautėsi labai patenkinti. Mamos vėliau gal daug vargo turėjo nuplauti jų veidukus. Veik visi ką nors rado — kas jiems tiko. Daugelis nepagailėjo plačiau praverti savo pinigines. Šiuo ir kitais atžvilgiai, reikia laikyti šią mugę gerai pavykus.

J. Žygas

Clevelandiečiai skautininkai Julija ir Gintas Taorai buvo nuvykę į Kaziuko mugę Chicagoje... V. Bacevičiaus nuotr.

Lietuviai esame visi —
Lietuvių Fonde ar esi?

LIETUVIŲ FONDAS

LITHUANIAN FOUNDATION, INC.

3001 W. 59th Street • Chicago, IL 60629 • (312) 471-3900

(Tęsinys iš pr. numerio)

1 x \$120 Račkauskienė Janina atm.: jm. 8 asm., \$320.

2 x \$125 Lipskienė dr. Alina atm.: Prunskienė dr. Albina, \$100; Majauskas dr. V. \$25, \$3,125; Prapuolenis Bernardas atm. jn.: Prapuolenis Marius \$100, Gaižiūnienė Audronė \$25, \$125.

1 x \$150 Dženkaičiai Juozas ir Bronė, \$875.

43 x \$200 Arlauskai Jonas ir Ona, \$200; Baltrušaičiai Antanas ir Adelė, \$200; Bundelis Martynas atm. jn.: Budelienė Ona, \$600; Černiai Kazys ir Filomena, \$1,500; Činikai Stasys (mirus) ir Sofija, \$500; Dapka Kazimieras ir Barbora atm. jn.: Dapkus Benediktas, \$200; Dirdai Petras ir dr. Liuda, \$650; Fabijonai Juozas ir Stasė, \$500; Galinaičiai Alfredas ir Rūta: Galinaičiai Artūras ir Antanina, \$200; Griežė-Jurgelevičius Stasys, \$2,200; Jablonskis Jonas atm. jn.: Jablonskienė Marija, \$200; Jucas atm. jn.: Jucienė Stasė, \$200; Karaliūnai Albinas ir Aldona, \$200; Kinduriai Alfonsas ir Ona, \$2,900; Kučinskas Kazimieras, \$400; Liškus Bronius, \$700; Matkevičius Klemensas, \$700; Mažionienė Ona atm. jn.: Mažionytė Ona ir Stropienė Aniceta, \$700; Mikšiai Povilas ir Elena, \$400; Milavickas Vanda, \$200; Milerienė Pranė, \$200; Norvilai Povilas ir Ona, \$500; Palaišienė Magdalena atm. jn.: Balys Adelė, \$300; Pasker Mike, \$200; Petručiai Povilas ir Veronika atm. jn.: Petrutytė Domicelė, \$300; Plikaičiai dr. Juozas ir Barbora, \$4,300; Radvilai Zigmantas ir Elena: Galinaičiai Artūras ir Antanina, \$200; Ragelis Antanas, \$610; Remeikiai Vytautas ir Ona, \$600; Sapetka Kazimieras, \$500; Shatai Romas A. ir Gertrude M., \$915; Skardžiai Povilas ir Ona, \$700; Staniškiai Bronius ir Sofija, \$1,800; Steponaitis Juozas, \$700; Šumskiai Jonas ir Nemira, \$500; Šuopiai Vytas ir Ona, \$200; Tamašauskai Jonas ir Juzefa atm. jn.: Tamašauskas Česlovas, \$200; Uksai Jurgis ir Marcelė, \$1,800; Vanšauskai Mykolas ir Laima, \$200; Varneliai Apolinaras ir Jadvyga (mirus), \$2,600; Vengris Tomas: gimimo proga Vengris Jonas, \$200; Viskanta Vincas (mirus) ir Genovaitė, \$500; Zakas Aleksas, \$600.

3 x \$250 Rugienius Raimundas atm. jn.: Rugieniai Vytautas ir Jurina, \$500; Sutkai dr. Pranas ir Ada, \$2,350; Vidūnai Jonas ir Maria, \$250.

1 x \$250.10 Štangenbergas Edvardas atm. jn.: Štangenbergienė Bronė, \$510.

6 x \$300 Galdikai Antanas ir Filomena, \$1,000; Ignatonis Jeronimas atm. jn.: Ignatonienė dr. Lilija, \$1,965; Materas Eduardas atm. jn.: Materas Juozas, \$1,300; Plechaničienė Konstančia atm. jn.: Balanda Gediminas, \$1,000; Ramonas Stasys, \$500; Sodeika Paul R., \$800.

1 x \$340 Kazlauskas Jonas atm. jn.: Kazlauskienė Alė \$100, Baltimorės Vyru Choras „Daina“ \$50, Dramos Būrelis „Svajna“ \$50; JAV LB Baltimorės apylinkė \$50, ir 6 kiti asm., \$340.

4 x \$400 Lanys Petras, \$500; X, \$1,900; Tamaševičiai Juozas ir Jadvyga, \$500; Vainius Antanas atm. jn.: Vainius Jonas A., \$510.

1 x \$495 Balandienė Pranė atm. jn.: Balanda Gediminas, \$1,000.

12 x \$500 Adomaitis Jonas, \$610; Bridžiai dr. Juozas ir Kazimiera, \$2,200; Čingai Jonas ir Aldona, \$3,001; Deveikiai Stasys ir Ona, \$900; Gaskai Emilija ir Antanas (mirus), \$600; Mackiewicz David H., \$500; Momkai Vaclovas ir Margarita, \$1,400; Pranai Petras ir Birutė, \$1,700; Skripkai dr. Stasys ir dr. Julija (mirus), \$1,500; Sprindzunas Zenonas atm. jn.: Sprindzunas Liuda, \$633; Užgiris Ignas atm. jn.: Užgiriene Mirta, \$710; Vasiukevičiai Juozas ir Antanina, \$1,500.

1 x \$600 Simanas Vacys, \$1,100.

1 x \$620 Balčiūnas Valerijonas atm. jn.: Liutermoza Ona \$100, Norvaiša Valerija \$30, Auksinio Kranto LB \$25, Aušrotai Bronius ir Veronika \$25, Damijonai Vytautas ir Elena \$25; Liorentai Jonas ir Anna \$25; Mošinskiai Victor ir Danutė \$25, Stelmokai V. ir S. \$25, Urbutai Pranas ir Antanina \$25 ir 21 kiti asm., \$620.

1 x \$700 Balanda Balys atm. jn.: Balanda Gediminas, \$1,000.

1 x \$800 Ankai Vincas ir Genovaitė, \$1,000.

4 x \$900 Kučingis prel. Jonas, \$1,000; Pamėnai Juozas ir Eugenija, \$1,000; Stelmokai Vytautas ir Scholastika, \$1,000; Valiukevičiai Jokūbas ir Marija, \$1,000.

10 x \$1,000 Geldžiai Stasys ir Danutė, \$1,000; Gruzdai Kazys ir Stasė, \$5,000; Jokubaitis Simonas, \$1,000; Kutkai Aleksandras ir Jadvyga atm. jn.: Baltrušaitienė Elena, \$1,180; Matai dr. Stepas ir dr. Giedrė, \$1,000; Miglinai Jonas ir Genė, \$1,000; Mikalauskas Julijonas atm. jn.: Mikalauskienė Emilija, \$1,100; Šonta Kęstutis A., \$1,000; Sušinskai Albertas ir Irena, \$1,100; Vaitkai Rimantas ir Aldona, \$1,000.

1 x \$2,000 Kazickai dr. Juozas P. ir Aleksandra, \$23,400.

1 x \$3,200 Lietuvių Padėkos Paminklo Fondas atst. Jakubauskas Jonas, \$3,200.

1 x \$5,000 Prunskio kun. dr. Juozo Fondas, \$5,000.

1 x \$50,000 Sidriai dr. Rimvydas ir dr. Giedrė, \$56,000.

1 X \$100,000 X, \$101,000.

Iš viso 229,717 dol.

Lietuvių Fondo pagrindinis kapitalas 1984.XII.31 pasiekė 3,102,297 dol. Gautomis palūkanomis parėmė meną, lietuvišką švietimą, kultūrą ir jaunimą 1,356,586 dol. Iš viso palikimais gauta 809,843 dol.

Po susirinkimo buvo pateikti šilti pietūs. Daugelis narių, ypač iš tolimesnių apylinkių atvykusios buvo labai patenkintos gavusios šiltus pietus, kad ir apsimokėtina, svarbu, kad su-

šilo, atsigaivino.. Tad daugumas susirinkimo dalyvių, pietus pavalgiusios nuėjo tiesiai į Tautinės Sąjungos renginį, į DIRVOS 70-ties metų sukakties minėjimo koncertą.

Z. J.

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

DĖMESYS JAUNIMUI...

(Atkelta iš 11 psl.)

LIETUVIŲ TAUTOS PRAEITIS, ji trumpai apibudino ir jo kelis egzempliorius čia pat pardavė, kitos pasižadėjo šį leidinį vėliau nusipirkti. Leidinys yra įdomus tuo, kad rašoma apie Aušros meto visuomeninį, rašytoją, L. M. Šliupienę, pirmąją moterį įėjusią į lietuvių literatūrą.

Meninę programos dalį atliko taip pat jaunosios kartos atstovė, Svajonė Kereitytė, skautė akademikė, liuanistinės mokyklos mokytoja. Ji aktoriškai paskaitė giliai patriotinį eilėraštį, poeto Inčiuos parašytą.

PHILADELPHIA

NETEKOME NUOSIRDŽIOS LIETUVES

Pereitų metų gruodžio 29 d. Hahneman ligoninėje Philadelphiaje mirė Nellie Ginkuvienė (Ginkus). Besiruošiančius sutikti Naujus metus ši netikėta žinia gerokai sukrėtė, nes daugelis asmeniškai ar telefonu dar tik prieš savaitę kitą tvarkė savo ar organizacijos finansinius reikalus, Nellie t a r pininkaujant, Liberty Federal Savings and Loan Association centrinėje įstaigoje.

Philadelphijiečiams Liberty Federal Savings institucija visuomet buvo ir bus "lietuvių bankas". Tame banke ryšininke su lietuvių visuomene Nellie Ginkus buvo virš 16 metų. Nors jos tiesioginėje atsakomybėje buvo naujų sąskaitų skyrius, tačiau lietuviams Nellie patarnavo visuose reikaluose. Gimusi netoli Bostono, Mass., Nellie laisvai kalbėjo lietuviškai ir su šypsena ir didele kantrybe patarnavo vyresnės kartos lietuviams jų gimtoje kalboje. Paskutiniaisiais metais, kada bankų patarnavimai ir taupymo būdai pasidarė žymiai komplikuočiau, Nellie Ginkus kiekvienam lietuviui klientui teikė pilną dėmesį ir kruopštų patarnavimą.

Kadangi Liberty Savings dosniai remia lietuvišką veiklą, Nellie banko vadovybės buvo paskirta ryšininke su Lietuvių Bendruomene, jos vedama radijo programa, ir kitomis mūsų organizacijomis. Nors kaip teisinė sekretorė būtų galėjusi kitur dirbti žymiai pelningiau, ji džiaugėsi turėdama progą artimai dirbti su žmonėmis ir lietuviams teikti reikalingą patarnavimą. Lietuvių banko vadovybė dažnai gaudavo laiškus, kuriuose klientai išreikšdavo savo dėkingumą Nellie Ginkus. Pastebėtina, kad šalia lietuvių kalbos ji laisvai kalbėjo lenkiškai bei rusiškai, tad galėjo patarnauti ir tų tautybių klientams.

Ginkų šeima prieš daugiau kaip 16 metų iš Massachusetts valstijos persikėlė į Philadelphiajos šalumoje esantį Cinnaminson miestelį. Šeima mėgo daug keliauti. Teko apvažinėti didelę dalį Europos, o taip pat aplankyti ir pavergtą Lietuvą. Pereitą vasarą lan-

kė Vokietiją ir Oberamer-gau Kristaus kančios vaidinimą. Ta paskutinė kelionė Nellie gerokai nuvargino ir po jos lyg ir neatsigavo. Kalėdų metu gautas gripas išsivystė į plaučių uždegimą, kuris pakirto dar palyginamai jauną moterį. Nuliūdime liko vyras Juozas Vito Ginkus ir dukros Jayne Pratt bei Nancy O'Connor su šeimomis. Vėlionės liūdi Liberty Federal Savings banko vadovybė, kolegos bendradarbiai ir visa lietuviškoji visuomenė.

Tg.

POMPANO BEACH

VASARIO 16 ŠVENTĖ

Vasario šešioliktosios minėjimas buvo atliktas dviem dalimis: pamaldos ir oficialioji programa.

Vasario 10 d. kun. Vytautas Piktura Vasario šešioliktosios progą atnašavo šv. Mišias Coleman bažnyčioje ir pasakė šiai šventei pritaikintą pamokslą.

Vasario 18 d. 12 val Imperial house restorane Pompano Beach įvyko oficialioji Vasario 16 minėjimo programa. Pirmininkas inž. Pranas Urbutis po trumpo žodžio, programą pravedė pakvietė Dalia Orantaitę. Kun. Vytautas Piktura sukalbėjo invokaciją. Irenos Manomaitienės vadovaujamas Daina vienetas dalyviams pritariant sugiedojo JAV ir Lietuvos himnus. Iškilmingumas ir jauki šventės nuotaika buvo jaučiama visoje salėje. Susikaupimo minutėje buvo pagerbti žuvę už Lietuvos laisvę savanoriai ir kariai. Dr. K. Pautienius prisegta gyva rožė. Dr. K. Pautienius kaip savanoris yra dalyvavęs kovose dėl Lietuvos laisvės. Dalia Orantaitė perskaitė Floridos gubernatoriaus Bobo Grahamo proklamaciją, kurioje Vasario šešioliktoji skelbiama Floridoje Lietuvos Nepriklausomybės diena. Po to ji perskaitė LB Aukšinio Kranto apylinkės valdybos parengtą rezoliuciją, kuri vienbalsiai buvo priimta šventės dalyvių. Pagrindinis šventės kalbėtojas buvo Vilius Bražėnas.

Vilius Bražėnas savo gerai parengtoje paskaitoje nušvietė mūsų Tėvynės Lietuvos vargus bei rūpesčius dviejų okupacijų metų ir dabartinį lietuvių kovos kelią į Lietuvos išlaisvinimą. Paskaita šventės dalyvių buvo sutikta gausiu plojimu.

Tautiniais rūbais pasipuošusios Irenos Manomaitienės vadovaujamas Daina vienetas padainavo gražias lietuviškas-patriotines dainas. Vienetą sudaro: Balčiūnienė, Damijonaitienė, Jucenienė, Mikšienė, Sčiukienė, Solienė, Tomkienė, Urbonienė ir Zotovienė. Gražių dainų melodija ža-

LOS ANGELES

GOLFAS KALIFORNIJOJE

Kalifornijos Lietuvių Golfo Klubas žiemos turnyras praėjo su entuziazmu ir vispusišku pasisekimu. Nežiūrint vėjuotos dienos, rezultatai buvo labai gražūs.

Turnyras įvyko Knollwood Golfo Klubo aikštėse, Granada Hills, Los Angeles priemiesčio, kalvose.

Vyrų (low gross) grupėje pirmą vietą laimėjo Linas Radys (87), antroje vietoje — Paulius Aras (88) ir trečiuoju — Arūnas Barkus (90).

Moterų — pirmoji Stasė Besperaitienė, antroji Rūta Arienė ir trečioji Velta Užkuraitienė.

Vyrų (low net) buvo sekanti eilutė: Paulius Aras, Vincas Besperaitis, Arūnas Barkus, Vincas Bernota, Edis Kybartas, Juozas Spreinaitis, Jonas Venckus, Linas Radys.

Po turnyro maloniai pavakarieniauta, išdalintos dovanos, susipažinta su naujais nariais.

Pažymėtina, kad klubas auga naujais, jaunesniosios generacijos nariais, kurie perima klubo vadovavimą, tuo užtikrindami ilgą šio klubo veiklą ir tęstinumą.

Valdyboje 1985-tiems metams yra šie asmenys: Vincas Bernota — pirmininkas, Arūnas Barkus ir Kęstutis Kaveckas — vicepirmininkai, Paulius Aras — išdininkas, Vytautas Plukas — sekretorius ir Algis Aras — narys. (vvp)

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJOS SUVAZIAVIMAS

1985 m. gruodžio mėn. 26-30 dienomis Los Angeles mieste įvyks LKMA suvažiavimas. Ambassador viešbutyje netoli miesto centro (paskaitos ir poky-

vėjo visus dalyvius. Jie gausiai plojo ir kvietė kartoti. Po gražios dainų programėlės visi dalyviai buvo pakviesti bendrų pietų, kurių metu Pranas Urbutis padėklavo savo kūrybos porą patriotinių eilėraščių. Pietų pertraukos metu buvo renkamos Lietuvos laisvinimui aukos. Aukų surinkta 2275 dolerių. Aukos bus paskirstytos pagal laisvą apsisprendimą Vlikui, LB, Altai. Stambias aukas įteikė Didžiuliai, Siliūnai ir kt. šventėje dalyvavo labai daug svečių. Jų tarpe matėsi Vliko Tarybos narys inž. Jonas Jurkūnas, dr. Girnius, Cape Cod LB Apylinkės pirm. Vl. Židžiūnas, Miami Lietuvių Klubas ir LB atstovas J. Gruzdis, Palm Beach LB Apylinkės pirm. Garla ir daugelis kitų. (s)

Kalifornijos lietuvių golfo klubo žiemos turnyro dalyviai.
T. Balčo nuotr.

Kalifornijos lietuvių golfo klubo valdyba: V. Plukas, P. Aras, A. Barkus, V. Bernota, K. Kaveckas ir A. Aras.
S. Kvečo nuotr.

lis), bei lietuvių šv. Kazimiero parapijos salėje (parodos ir koncertas). Viešbučio kaina yra \$55 asmeniui vienam kambaryje, ir \$55 asm. po du kambaryje. Jeigu kas pageidautų, org. komitetas stengsis surasti nakvynę lietuvių šeimoje. Kad galėtumėm nakvynes užtikrinti, maloniai kviečiame visus, kurie ruošiasi dalyvauti, pranešti Pranui Grušui, 5559 Modena Pl., Agoura Ca. 91301, USA (tel. (818) 389-3111) iki š. m. liepos mėn. 1 d. šias žinias: Vardas ir pavardė; adresas; telefonas; ar dalyvaus pokylyje koncerte, ar nakvos viešbutyje — po vieną kamb., po du kamb., pas pažįstamus, pas komiteto surastą šeimą.

Apie tolimesnę suvažiavimo eigą bus visuomenei pranešta spaudoje.

Rengimo komitetas

.....
(213) 829-4757 (818) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS

Certified Public Accountant
2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Limesdale Street
Panorama City, Ca 91402

.....

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

DETROIT

LIETUVIŲ FONDO SUVAZIAVIMAS

Š. m. kovo mėn. 30 d. Chicagoje įvyks metinis Lietuvių Fondo suvažiavimas. Šiuo metu Detrote ir jo apylinkėse yra 386 Lietuvių Fondo nariai kurie suaukojo 114,782.37 dol. Pasistenkime, kad mes būtume gerai atstovaujami suvažiavime. Visi jame dalyvausime, o negalintieji — įgaliokite kitus asmenis arba galite siųsti man, LF įgaliotiniui Detrote, šiuo adresu: Vytautas Kutkus, 6940 Hartwell, Dearborn, Mich. 48126.

LB TARYBOS RINKIMAI

JAV LB XI Tarybos rinkimai, visuotinu slapto balsavimu vyks š. m. gegužės mėn. 18-19 dienomis. Detrote apylinkės rinkiminę komisiją sudaro: Narimantas Udrys — pirmininkas, Mykolas Abarius, Jurgis Jurgutis, Jonas Svera, Stepas Smalinskas, Leonas Matvekas, Antanas Grinius ir Albertas Misiūnas. Kandidatai į Tarybą išstatomi iki kovo 15-tos. Kandidatus siūlyti gali visi Michigano apygardoje gyvenantys LB nariai.

Engineer

MECHANICAL ENGINEERS

A prominent international plastic manufacturing corporation is currently undergoing an unprecedented rapid growth. Required is a degreed hands-on mechanical engineer with a minimum of 5 years production experience. Experience with film extrusion processes is a plus. For immediate consideration send resume to Kama Corp., P.O. Box 920, Hazleton, PA 18201, Attn: Personnel Dept. equal opportunity employer m/f

Dalis svečių ALT S-gos Clevelando skyriaus suruoštame Lietuvos nepriklausomybės minėjime kovo 2 d. Lietuvių Namuose Clevelande. J. Velykio nuotr.

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED MACHINE TOOL REBUILDERS

To work in a Congenial community an aggressive leader in machine tool rebuilding industry is in need of machine tool rebuilders. Interested applicants must have a minimum of 10 years experience in the rebuilding environment. Send resume with salary requirements in confidence to:

MACHINE REPAIR INC.
202 W. 9TH AVE.
DENVER, COLORADO 80204
(11-15)

LB APYGARDŲ SUAŽIAVIMAI

JAV LB apygardų ir apylinkių pirmininkų bei jų atstovų rajoniniai suvažiavimai įvyks: Rytinio rajono kovo 30 d. 10 v. r. Lietuvių Kultūros židiny, 361 Highland Blvd., Brooklyn, N. Y. Rytiniam rajonui priklauso: Bostono, Connecticut,

New Jersey, New Yorko, Pietryčių ir Floridos LB apygardos ir jų apylinkės. Vakarinio rajono — balandžio 28 d. 9 v. r. Jaunimo Centre, 5620 So. Claremont, Chicago, Ill. Vakariniam rajonui priklauso: Michigano, Ohio, Vidurio Vakarų ir Vakarų apygardos ir jų apylinkės.

JAV LB tarybos bei Krašto valdybos nariai, apygardų ir apylinkių pirmininkai bei jų atstovai, LB darbuotojai bei svečiai mielai prašomi suvažiavimuose dalyvauti.

Kazys Ziedonis
LB Krašto valdybos
vicepirm. organizac.
reikalams

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

MAINTENANCE POSITIONS
One of the fastest growing plastics company in the US is expanding and will be hiring for the following maintenance positions:
WELDER/FABRICATORS
4 plus years experience in ARC MIG & TIG
MECHANICS
5 plus years experience in all phases of industrial maintenance — hydraulics, mechanical and welding.
MAINTENANCE MACHINISTS
5 plus years experience able to read blue prints and do own set ups.
TRAILER MECHANICS
4 plus years dry van experience.
ELECTRICIAN
5 plus years industrial experience with knowledge of AC/DC systems and controls, SCR drives up to 400 horse power.
All position require overtime salary dependent upon positions & experience. Non smokers only. Apply at
POLY AMERICA
2000 W. MARSHALL
GRAND PRAIRIE, TEXAS 75051
Equal Opportunity Employer M/F

(9-16)

**WANTED EXPERIENCE
MACHINISTS**
CNC milling machine operator with set up experience helpful. Also **MANUAL MILLING MACHINE OPERATOR** with set up experience helpful. Must have 5 years experience to produce complex short run parts. Steady work for experience men & benefits. Call Frank at 617-352-7094
DECEMETRICS
7 Park Street
Georgetown, Ma. 01833
(10-12)

OPPORTUNITY

Licensed Physical Therapist for Director of Physical Therapy Dept. Inpatient, out-patient, home health services. Top salary, hospitalizations, retirement. Apply or call R. Snader at Riverside Manor Nursing & Rehabilitation Center, 1100 E. State Rd., Newcomerstown, Ohio 43832, 614-498-5165, between 9 am-4pm.
(10-16)

WANTED TOOL AND DIE MAKER

Applegate Tool Co., an employee-owned Texas Corp. engaged in the manufacture of mechanical and electro mechanical components, assemblies and products has need of **TOOL AND DIE MAKER**. Paid holidays & vacation, income protection plan, employees stock ownership plan, EOE. Applegate Tool Co. 309 Industrial Blvd., Austin, Tx. 78745. Or call Bob Schultz at: 512-447-5555.
(9-14)

WANTED

Licensed real estate person. High commission paid.
George Knaus
Realtor
481-9300
(9-11)

• **PERKANT IR PAR-
DUODANT NAMUS** prašome kreiptis į **ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

DĖMESIO!

Poniom ir panelėm, kurioms norėtų įsigyti lietuviškus tautinius rūbus ar pavieniais gabalais, kreipkitės į rūbų audėją — Danutę Raškauskaitę-Siupiniene šiuo tel. — 1-216-481-1438, 18600 Shawnee Avenue, Cleveland, Ohio 44119.
(11-13)

• **PATRIA** prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.

A P D R A U D O S reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6181 Mayfield Road, Suite 203, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

TAUPA

**VIENINTELIS LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVAS
OHIO VALSTIJOJE.**

18022 Neff Road, Cleveland, Ohio 44119

BŪSTINĖ: Dievo Motinos parapijos patalpose.
SKYRIAI: adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose, (Lietuvių Namai) ir šv. Jurgio parapijoje.
Tel.: 692-3253, 531-8687, 442-90-91.

P A T A R N A V I M A I

MOKAME UŽ

Reg. indėliai 6',
(\$100 ar daugiau)
'Super-Share' 9',
(\$2,500 ar daugiau)

SKOLINAME

Asmeninės paskolos
Automobiliams
Namų pagerinimui
Nuošimčiai mažesni
Sąlygos geresnės.

Smulkesnės informacijos teikiamos **TAUPOS** raštinėje. Visos santaupos apdraustos su National Deposit Guarantee Corporation.

TAUPOS DARBO VALANDOS

Treč. ir šeštadieniais nuo 10 iki 1 val. p. p.
adv. A. Širvaičio įstaigos patalpose.
Sekmadieniais nuo 11 iki 1 val. p. p.
Dievo Motinos ir šv. Jurgio parapijose.

TAUPYKITE IR SKOLINKITES TIKTAI TAUPOJE

NOTARY PUBLIC

JUOZAS MIKONIS — Realtor
savininkas

EAST SHORE REALTY

866 East 185 Street, Cleveland, Ohio
Telef. office 481-6900, res. 531-2190

Mums reikia namų Cuyahoga, Lake ir Geauga apskrityse, ypač East 185 gt. — Neff Road.
Norintieji pirkti ar parduoti prašome kreiptis į mano įstaigą.

Superior Savings
ASSOCIATION

**MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS**

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Smulkesnių informacijų dėl taupomųjų indėlių ir paskolų sąlygų teiraukitės

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Kasdien nuo 9:00 iki 4:00,
penktadieniais 9:00 iki 6:00;
šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

CLEVELANDE ir apylinkėse

PAMINĖTAS VASARIO 16 AKTAS

Kovo 2 d. Lietuvių Namuose, ALT S-gos Clevelando skyrius laikydamasis tradicijos, surengė savo nariams ir prijaunantiems Vasario 16 minėjimą.

Susirinkimą atidarė pirm. A. Jonaitis, nupasakodamas šios šventės reikšmę. Po jo kalbėjo dr. J. Jakštas apie tai kaip atsirado Vasario 16 aktas. Paskaita buvo įdomi, atidengusi daug nežinomų dalykų. Prelegentas pažadėjo perleisti paskaitą per Dirvos puslapius.

Pasibaigus oficialiai daliai, stebint svečiams, buvo pravestas Dirvos rėmėjams dovanų traukimas, kurį atliko VI Blinstrubas ir A. Jonaitienė, prižiūrint Vilties draugijos pirm. dr. D. Degėsiui ir vicepirm. A. Laikūnui.

Laimingieji skelbiami šiame numery 16 puslapy.

Po to sekė vaišės. Dalyvavo apie šimtinė svečių.

• Grafikos ir medžio dirbinių paroda, dailininkų Danguolės Stončiūtės-Kuolienės ir Reginos Petrutienės gražiai praėjo. Į Lietuvių namų salę kovo 16 d. vakare prisirinko arti šimtas svečių. Parodą atidarė LB Kultūros tarybos pirm. I. Bublienė supažindindama su dailininkėmis ir jų kūryba. Daug darbų jau buvo išpirkti prieš parodos atidarymą. Parodą rengė korp. Giedra.

• Šv. Jurgio parapija, ruošdamasi švęsti 90 metų sukaktį, planuoja išleisti parapijos istoriją. Kad leidinys būtų turtingesnis, redaktinis kolektyvas ieško nuotraukų bei kitokios is-

torinės medžiagos. Prašom tokią medžiagą įteikti kun. J. Bacevičiui šv. Jurgio parapijos raštinėje arba redakcinio kolektyvo nariams — K. Civinskui ar A. Rukšėnui.

• Mykolui Naumanui praėjusią savaitę Euclid General ligoninėje buvo padaryta operacija. M. Naumanas po operacijos jaučiasi gerai ir dar šią savaitę praleis ligoninėje.

• Skubiai parduodamas automobilis Chevette 82 puikiamame stovy, 22000 mylių, automatinis, sidabrinė spalva iš lauko, mėlyna — viduje.

1 metų senumo salono baldai smėlio spalvos, kaip nauji.

Skambinkite Dainai tel. (216) 382-0021.

• Lietuvių sodyba nuo vasario 22 dienos pilnai apgyvendinta, tuščių butų jau nėra. Tačiau norintiems ateityje apsigyventi Lietuvių sodyboje, patariama kuo skubiau užsiregistruoti laukiančiųjų sąraše.

Pagalbinio komiteto vadovė Kazė Vaičiūnienė buvo sukvieta sodyboje gyvenančius lietuvius ir pranešė, kad jiems bus rengiamos paskaitos sveikatos klausimais, tikrinamas kraujospūdis, o savaitinės mankštos pratybas praves

ALT S-gos Clevelando skyriaus pirm. A. Jonaitis atidaro minėjimą kovo 2 d. Lietuvių namuose Clevelande. Dešinėje dr. J. Jakštas skaitęs įdomią paskaitą apie Vasario 16 aktą.

J. Velykio nuotr.

NERINGOS IR PILĖNŲ TUNTŲ

KAZIUKO MUGĖ

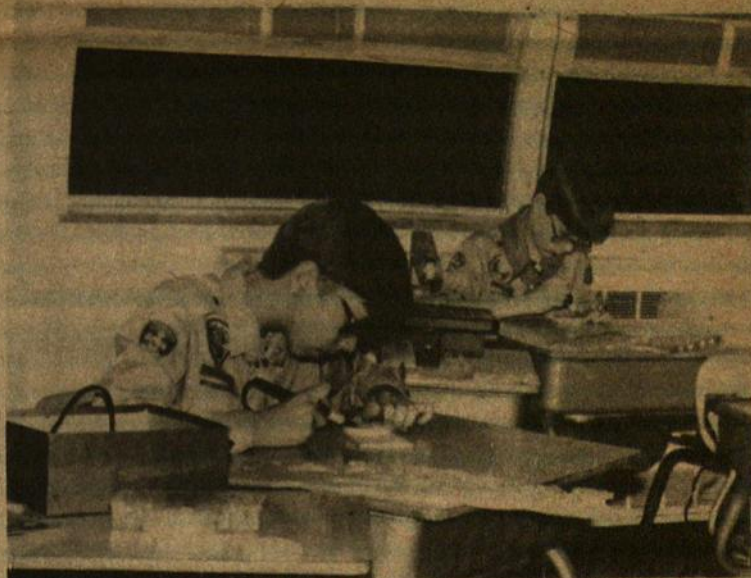
Įvyks sekmadienį, Kovo 24 d.
Atidarymas 11:15 v.r. po mišių

- * SKANŪS PIETŪS
- * ĮDOMŪS IR GRAŽŪS RANKDARBIAI
- * ŽAIDIMAI
- * LOTERIJA
- * SKAUTŲ PROGRAMA

ATEIKITE SMAGIAI PRALEISTI POPIETĘ!

G. Dautienė ir T. Urbaitienė jau ruošiasi Kaziuko mugėi Clevelande, kuri įvyks kovo 24 d. V. Bacevičiaus nuotr.

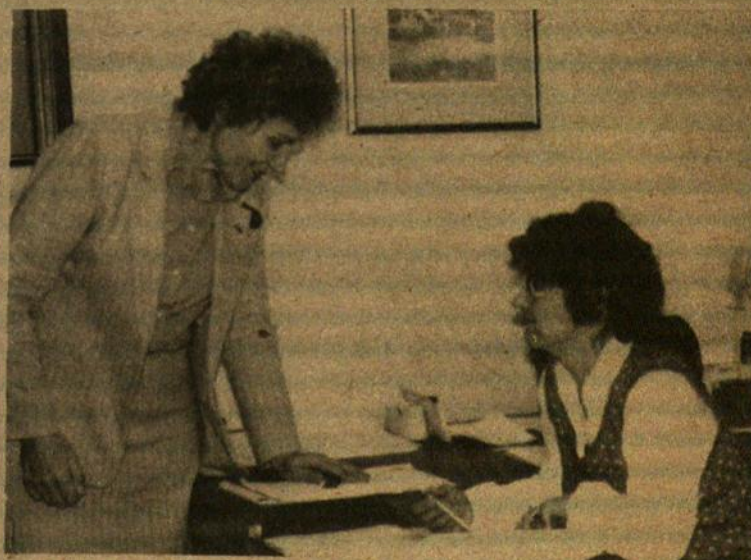

Clevelando Pilėnų tunto skautai Dunduras ir Beržinskas prie darbėlių Kaziuko mugėi. V. Bacevičiaus nuotr.

Ona Ožinskienė.

Kovo 30 sodyboje bus koncertas, kurį atliks jaunučiai ateitininkai, vadovaujami Aldonos Zorskie-

nės. Į sodybos renginius kviečiami visi lietuviai. Papildoma informacija teikiama, paskambinus sodybos raštinėn tel. 944-6305.

Lietuvių sodybos Clevelande vedėja D. Čipkienė ir sekr. D. Penkauskienė džiaugiasi, kad sodyba jau užpildyta gyventojais. Norintieji apsigyventi turės laukti kai koks butas pasi- liuosuos. V. Bacevičiaus nuotr.

AMBER
STUDIOS, Inc.

Didelis pasirinkimas dovanoms
įvairių meno darbų.

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

505 East 185 Street,
CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

DIRVA

• **Dirvos 70 metų sukakčiai paminėti** vajaus atidarymo vakariene įvyks šį šeštadienį, kovo 16 d. 6 val. vak. Tautiniuose Namuose Chicagoje, 6422 So. Kedzie. Programą atliks aktorius Vitalis Žukauskas iš New Yorko.

Dirvai remti komitetas, vadovaujamas dr. L. Kriaučeliūno, visus maloniai kviečia į vakarienę atsilankyti.

• **Dr. Br. Apsiega**, gyv. Charlestown, R. I., atnaujindama prenumeratą, pridėjo auką Dirvai paremti 50 dol. Ačiū.

• **Kazys Šimėnas**, Dorchester, Mass., atnaujindamas Dirvos prenumeratą, rašo, kad kopdamas devy-niasdešimtuosius metus, ne-

besitikįs, jog teks atnau-jinti kitais metais prenu-meratą.

Linkime p. Šimėnui dar ilgus metus skaityti Dirvą.

• **Dr. Pranas ir Valenti-na Mažeikai**, Lake Zurich, Ill., atnaujindami Dirvos prenumeratą pridėjo auką 33 dol. Ačiū.

BRAZDŽIONIS JUNO BEACH KOLONIJOJE

Kovo pabaigoje poetas Bernardas Brazdžionis ir ponias, tautiečių kviečiami, lankysis Floridoje, Daytona Beach, St. Petersburg ir Juno Beach kolonijose. Šis proga visose trijose koloni-jose ruošiamos jo poezijos popietės kuriose bus galima ir pabendrauti su svečiais,

ir išgirsti poetą, skaitantį savo eilėraščius.

Juno Beach kolonijoje Brazdžioniai lankysis kovo 30 — balandžio 2 dienomis. Apsistos V. ir A. Biliūnių namuose. Poezijos popietė ruošiamą kovo 31-d. 2 val. p. p. Metodistų bažnyčios patalpose, esančiose pačia-me miestelio centre. Pro-gramoje — Bernardo Braz-džionio poezija. Skaito jis pats, dainuoja sol. O. Blan-dytė Jameikienė.

Po programos — kuklios vaisės ir pabendravimas to-se pačiose patalpose.

Juno Beach kolonijoje su-sidomėjimas šia literatūros švente didelis, laukiama svečių iš tolimesnių vietų. Ruošia vietos Lietuvos Duk-terys. (v)

• **Lietuvių žurnalistų Są-jungos** laisvajame pasaulyje naujai išrinktoji centro valdyba pasiskirstė parei-gomis sekančiai: pirm. Rū-ta Kleva Vidžiūnienė, vice-pirm. Vladas Bakūnas ir Ignas Medziukas, sekr. Juo-zas Kojelis, išd. Rūta Sakie-nė. Kandidatai: Petras Pa-mataitis ir Vladas Gilys. LZS Centro valdybos adre-sas: 23500 Via Galera, Va-lencia, Ca. 91355.

• **Šveicarijoje gyvenę lie-tuviai** prašomi atsiliepti. Organizuojamas jų saskry-dis, šių metų rudenį.

Pirmajam sąryšiui siųs-kite savo adresus ir telefo-no numerius: Birutei Pra-puolienei, 4335 So. Maple-wood, Chicago, Ill. 60632. Jie bus laikomi konfidencia-liai ir naudojami tik kores-pondencijos tikslui.

• **Studentams pavasario kursų** ruošia Dainavoje SAS Centro valdyba nuo kovo 15 iki 17 d. Kursuose kalbės kun. A. Paškus. Kviečiami visi studentai gausiai dalyvauti. Dėl toli-mesnių informacijų skam-binkite Dariui Kudžmai — (313) 356-4451.

DIRVOS RĖMĖJAI

Atnaujindami prenume-ratą ir kitomis progomis Dirvai paremti aukojo:

Dr. E. Jarašūnas.
Santa Monica 17.00
Lietuvių Klubas
Beverly shores 70.00
F. Grigoniš, Cleveland .. 3.00
J. Glebus, Cleveland 8.00
Dr. E. Čeičienė, Parma 13.00
V. Vilčinas, Racine 8.00
P. Petrušaitis, Racine 10.00
A. Traška, Chicago 8.00
J. Petrauskas, Oak Park 8.00
S. Žemaitis, Cicero 3.00
V. Burokas, Los Angeles 3.00
LB Philadelphijos
apyl. valdyba 20.00
E. Ribokienė, Brockton .. 5.00
I. Jakštys, S. Pasadena .. 3.00
Msgr. J. Balkūnas,
St. Petersburg 16.00
J. Liaukus, St. Petersburg 3.00
A. Antanėlis, Omaha 50.00
J. Jurkus, Rochester 10.00
J. Šišas, Glendale 5.00
V. E. Račkauskai,
Eastlake 10.00
Br. A. Apsaga,
Charlestown 50.00

PASKIRSTYTOS DIRVOS DOVANOS

Š. m. kovo 2 d. Lietuvių Namuose, Clevelande įvykusiame ALT Sąjungos susirinkime, stebint susi-rinkimo dalyviams ir da-lyvaujant Vilties draugi-jos pirm., dr. D. Degėsiui, vicepirm. A. Laikūnui ir Dirvos red. V. Gedgaudui, talkinant Agnai Jonaitienei ir Vladui Blinstrubui, buvo atliktas dovanų traukimas 1984 m. rėmėjams.

• **Moteriškus kailinius** — Normano Buršteino kailių prekybos Chicagoje dovaną laimėjo Povilas Babickas, Worcester, Mass.

B. Žemaitis, Worcester .. 3.00
A. Verbickas, Chicago .. 10.00
A. Burtavičius, Chicago 8.00
A. Andrušaitis, Geneva .. 3.00
A. Simonaitis, Chicago .. 3.00
A. Dirgėla, Chicago 3.00
H. Kulber, Brooklyn 3.00
M. Gintalas, Baltimore .. 3.00
Dr. V. Maurutis,
Chesterland 8.00
V. Mažeikienė,
Lake Zurich 33.00
J. Pipiras, Worcester 13.00
S. Vaitienė, St. Petersburg 5.00
E. Augustaitis,
Ormond Beach 3.00
J. Mališka, Norwood 1.00
A. Maskoliūnas,
Santa Monica 13.00
K. Kuprenas, Cranton .. 3.00
V. Jakonis, St. Laurent 5.00
J. Nesavas, Detroit 10.00
J. Mačiulaitis, Redford .. 8.00
V. Kutkus, Dearborn 13.00
J. Pečkaitis, Merrillville 13.00
K. Domarkas, Highland 10.00
J. Kučinskas,
Miami Beach 8.00
A. Reivitis, Juno Beach 10.00
J. Okunis, Flushing 18.00
J. Maciulskas,
Cambridge 8.00
K. Černius, Chicago 13.00
Visiems aukotojams nuo-širdžiai dėkojame.

• **Medžio skulptūras** — J. Daugvilos rankšluosti-nę laimėjo Nijolė R. Shut-terly, Silver Spring, Md. ir P. Vėbros Vytį laimėjo F. Šalpukas, Flushing, N. Y.

• **Paveikslus** — P. Mačė-no paveikslą laimėjo Mečys Valiukėnas, Chicago, Ill. ir R. Abromaitienės paveikslą laimėjo Nelė Mazalaitė-Ga-bienė, Brooklyn, N. Y.

• **Keramikinę vazą** — Ve-ronikos Garmienės darbo, laimėjo E. ir M. Laniaus-kai, Euclid, Ohio.

• **25 knygas** — Vilties leidinį, Vyt. Alanto novelių rinkinį "Gelmių balsai" lai-mėjo:

J. Ališauskas, Cicero
P. P. Balčiūnai,
Hot springs
M. Barniškaitė, Euclid
L. Barmus, Chicago
J. Bironas, Līvonia
K. Česna, Worcester
V. Degutis, Cleveland
K. Gaizutis, Houston
V. Gadliauskas,
Ridgewood
L. Kezenius, Willowick
V. Kutkus, Dearborn
J. Leščinskis, Detroit
L. L. Nagevičiai, Parma
A. Navikas, Wilkes-Barre
S. Matas, Independence
V. Mažeikienė,
Lake Zurich
L. Petrikonis, Juno Beach
J. Saikus, Cleveland
K. Simulis, Juno Beach
J. Šepetys, Farmington
Dr. V. Tauras, Chicago
I. Ulpaitė, Dorchester
V. Vasikauskas,
Richmond Hill
S. Vaškys, St. Petersburg
P. Žolynas, Chicago.
Visiems laimėjusiems do-vanos bus išsiųstos arti-miausiu laiku.

Mylimai Motinai

A. A.

BARBORAI RAIŠIENEI

iškeliavus amžinybėn, skausmo prislėgtus jos dukrą BRONĘ ONIŪNIENĘ su vyru BRO-NIUM nuoširdžiausiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Tebūniei Velionei lengva Tėvynės Lietu-vos žemė!

Dr. Rūta ir Mečys
Jauniškiai
Elena ir Henrikas
Andruškos

A. A.

EDVARDUI VARIAKOJUI

mirus, giliai užjaučiame jo žmoną ALDONĄ, dukrą TERESEJ ir sūnų EDVARDĄ su šei-momis.

Liūdime su Jumis kartu.

Izabelė Jonaitienė
Ona Jarašūnienė
Mega Barniškaitė

A. + A.

MARIJAI URBONAVIČIENEI

Lietuvoje mirus, sūnui BORISUI URBO-NAVIČIUI, jo dukrai JŪRATEI, sūnams — ALGIUI, ALFREDUI ir POVILUI ir jų šei-moms gilią užuojautą reiškia

VI. ir S. Blinstrubai
J. Citulis

Buvusiam mano bendradarbiui, mielam

A. A.

EDVARDUI VARIAKOJUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiu žmonai ALDONAI ir visai šeimai.

Jonas Grigaitis

A. A.

KAZIMIERUI MAŽONUI

mirus, jo sūnui KAZIMIERUI ir žmonai EUGENIJAI MAŽONAMS ir visiems arti-miesiems gilaus liūdesio valandoje nuošir-džiausią užuojautą reiškia

Sofija Juozapaitienė